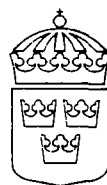

Utbildningsutskottets betänkande 1989/90:UbU17

Anslag till vuxenutbildning

1989/90
UbU17

ÅTTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1989/90:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under avsnitt C. Vuxenutbildning punkterna C 1. Bidrag till kommunal utbildning för vuxna, C 2. Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader, C 3. Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m., C 4. Bidrag till studieförbunden m.m., C 6. Bidrag till driften av folkhögskolor m.m., C 7. Bidrag till viss central kursverksamhet och C 8. Bidrag till kontaktutbildning jämte motioner.

Punkten C 5. Undervisning för invandrare i svenska språket m.m. behandlar utskottet tillsammans med proposition 1989/90:102 i betänkandet 1989/90:UbU27.

Utbildningsutskottet har från kulturutskottet inhämtat yttrande över proposition 1989/90:100 bilaga 10, punkt C 4. Bidrag till studieförbunden m.m. jämte motioner i de delar som rör kulturutskottets beredningsområde. Yttrandet (1989/90:KrU2y) är fogat till detta betänkande som *bilaga*.

Propositionen

1. Bidrag till kommunal utbildning för vuxna

Regeringen har under punkt C 1 (s. 172—176) föreslagit

1. att riksdagen godkänner vad som i propositionen förordats om minskning av statsbidraget till sjukförsäkringsavgift och folkpensionsavgift för den kommunala utbildningen för vuxna fr.o.m. redovisningsåret 1989/90,

2. att riksdagen till Bidrag till kommunal utbildning för vuxna för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 621 598 000 kr.

2. Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader

Regeringen har under punkt C 2 (s. 176—178) föreslagit

3. att riksdagen till Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 25 269 000 kr.

3. Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.

1989/90:UbU17

Regeringen har under punkt C 3 (s. 178—179) föreslagit

4. att riksdagen till Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m. för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 5 827 000 kr.

4. Bidrag till studieförbunden m.m.

Regeringen har under punkt C 4 (s. 179—184) föreslagit

5. att riksdagen till Bidrag till studieförbunden m.m. för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 166 633 000 kr.

5. Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.

Regeringen har under punkt C 6 (s. 184—188) föreslagit

7. att riksdagen godkänner vad som i propositionen förordats om folkhögskolans undervisningsvolym,

8. att riksdagen godkänner vad som i propositionen förordats om minskning av statsbidraget till sjukförsäkringsavgift och folkpensionsavgift,

9. att riksdagen till Bidrag till driften av folkhögskolor m.m. för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 674 288 000 kr.

6. Bidrag till viss central kursverksamhet

Regeringen har under punkt C 7 (s. 188—189) föreslagit

10. att riksdagen godkänner att 41 400 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1990/91 används till att finansiera anslaget,

11. att riksdagen till Bidrag till viss central kursverksamhet för budgetåret 1990/91 anvisar ett anslag på 41 400 000 kr.

7. Bidrag till kontakttolkutbildning

Regeringen har under punkt C 8 (s. 189—190) föreslagit

12. att riksdagen till Bidrag till kontakttolkutbildning för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 4 252 000 kr.

Motionerna

1989/90:Ub217 av Anita Jönsson och Ingegerd Wärnersson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av korttidsutbildning för elevassistenter.

1989/90:Ub220 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att till utbildningsdepartementets anslag till särvtutbildningen för budgetåret 1990/91 anslå ytterligare 30 milj.kr. utöver vad regeringen föreslagit.

1989/90:Ub236 av Börje Nilsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett livsmedelstekniskt vuxengymnasium i Kristianstad.

1989/90:Ub237 av Sonia Karlsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om examensrätt vid Vadstena folkhögskola.

1989/90:Ub254 av Ann-Cathrine Haglund m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om uppdragsutbildningens finansiering,

2. att riksdagen hos regeringen begär en utredning av gränser och rollfördelning inom vuxenutbildningen,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheterna till omfördelning av timramar inom komvux,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om studieförbundens rätt att själva utforma sin verksamhet,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bidrag till kursplanebundna universitetscirklar,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändrade regler för bidrag till folkhögskolor,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheten för elever från annat nordiskt land att studera vid folkhögskola.

1989/90:Ub261 av Karin Starrin (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att definitionen för "glesbygd" ur vuxenutbildningssynpunkt skall omprövas.

1989/90:Ub263 av Anders Svärd (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att folkhögskolekommittén får i uppdrag att beakta vad i motionen anförts om folkhögskolan som framtidsresurs.

1989/90:Ub267 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att slå samman timramarna för allmänna ämnen och yrkesämnen inom kommunal vuxenutbildning till en gemensam timram,

2. att riksdagen hos regeringen begär att en försöksverksamhet inleds inom komvux i ett antal kommuner innebärande friare former för intensifierad uppsökande verksamhet och andra insatser för att stimulera korttidsutbildade till studier samt möjlighet att avgiftsbelägga vissa komvux-kurser,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om obalansen i bidragsutvecklingen för kommunal vuxenutbildning och studieförbund,

5. att riksdagen beslutar att kursplanebundna universitetscirklar skall berättiga till statsbidrag,

6. att riksdagen för budgetåret 1990/91 under anslaget C 6. Bidrag till driften av folkhögskolor anslår totalt 9 000 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit — 7 000 000 kr. motsvarande ca 8 800 bidragsveckor, samt 2 000 000 kr. för att möjliggöra för ca 250 elever från övriga nordiska länder att studera på svenska folkhögskolor,

7. att riksdagen för budgetåret 1990/91 C 1. Bidrag till kommunal utbildning för vuxna anslår 1 612 598 000 kr., vilket innebär en besparing på 9 000 000 kr. och en minskning av riksråden för kommunal vuxenutbildnings gymnasieskolekurser med 30 000 undervisningstimmar,

8. att riksdagen för budgetåret 1990/91 under anslaget C 7. Bidrag till viss central kursverksamhet anslår 41 400 000 kr. mindre än vad regeringen har föreslagit och därmed avskaffar detta anslag.

1989/90:Ub282 av Kjell-Arne Welin och Siw Persson (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om ändring i bidragsbestämmelserna för studieförbunden så att bidragen motsvarar verksamheten under det aktuella verksamhetsåret.

1989/90:Ub288 av Ulla Johansson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av resurser inom den yrkesinriktade gymnasieutbildningen och den kommunala vuxenutbildningen i Kronobergs län (delvis).

1989/90:Ub292 av Kaj Nilsson (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att volymresurser bör skapas för startandet av nya folkhögskolor,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att presumtiva huvudmän ges prioritet vid tilldelning av sådana volymresurser i enlighet med vad som framkommer i motionen.

1989/90:Ub293 av Kaj Nilsson (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att nivån för att starta ett nytt studieförbund bör sänkas till 10 000 studiecirkeltimmar per år.

1989/90:Ub299 av Carl-Johan Wilson och Kenth Skårvik (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att statsbidrag till studieförbundens verksamhet för handikappade skall fördelas mellan studieförbunden i relation till motsvarande redovisade verksamhet.

1989/90:Ub301 av Ragnhild Pohanka m.fl. (mp) vari yrkas

4. att riksdagen beslutar om regler för dispens från taket för anhörigas teckenspråkutbildning på folkhögskolorna.

1989/90:Ub303 av Elisabeth Persson (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen till Bidrag för studieförbunden m.m. för budgetåret 1990/91 anslår 4 000 000 kr. utöver regeringens förslag för att trygga studieförbundet SISU:s expansionsmöjligheter,

2. att riksdagen hos regeringen begär att skolöverstyrelsen i sin bidragsfördelning till studieförbunden skapar skäligt expansionsutrymme för SISU under kommande år.

1989/90:Ub304 av Stina Gustavsson (c) vari yrkas

2. att riksdagen beslutar om en utökning av antalet timmar för kommunal vuxenutbildning,

4. att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av fler timmar inom kommunal vuxenutbildning i Kronobergs län.

1989/90:Ub307 av Mona Saint Cyr m.fl. (m) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att Vadstena folkhögskola bör få rätten att såväl utbilda som examinera kontor.

1989/90:Ub308 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen till Bidrag till studieförbunden m.m. (anslag C 4) för budgetåret 1990/91 anslår 54 800 000 kr. utöver vad regeringen har föreslagit,

2. att riksdagen anslår 1 080 000 kr. till Vuxenutbildningscentrum i Linköping,

3. att riksdagen till Bidrag till driften av folkhögskolor m.m. (anslag C 6) för budgetåret 1990/91 anslår 8 400 000 kr. utöver vad regeringen anslagit eller således 682 688 000 kr.

1989/90:Ub309 av Olof Johansson m.fl. (c) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd till studieförbundens handikappverksamhet.

Motiveringen återfinns i motion 1989/90:So296.

1989/90:Ub312 av Berit Oscarsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samhällsstödet till folkbildningen.

1989/90:Ub313 av Berit Oscarsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av stödet till vuxenutbildning.

1989/90:Ub314 av Göran Åstrand och Lars Ahlmark (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om översyn av vuxenutbildningens struktur och organisation,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördelning av medel till studieförbundens kulturverksamhet.

1989/90:Ub332 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen till anslaget C 4 utöver regeringens förslag tillför 22 500 000 kr. för bidrag till kulturverksamhet.

Motiveringen återfinns i motion 1989/90:Kr364.

1989/90:Ub336 av Jan Hyttring m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om allas rätt till en utbildningsnivå motsvarande två års gymnasieskola,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om höjning av bidraget till studietimmar med högre schablonbidrag,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om höjning av bidraget till studiecirkel inom stöd-områdena A, B och C,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om studiecirkelverksamheten bland handikappade,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om cirkel med friare regler,

6. att riksdagen hos regeringen begär att försök med korta studiecirkel inleds i enlighet med de riktlinjer som anges i motionen,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om höjning av anslagsposten till kulturverksamhet,

8. att riksdagen till anslaget C 4. Bidrag till studieförbunden m.m., anslår 46 630 000 kr. utöver vad regeringen har föreslagit eller således 1 213 263 000 kr.,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om antalet elevveckor vid folkhögskolorna,

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om särskilda resurser för mottagandet av nordiska elever vid folkhögskolorna,

11. att riksdagen till anslaget C 6. Bidrag till driften av folkhögskolor m.m. anslår 9 000 000 kr. utöver vad regeringen har föreslagit eller således 683 288 000 kr.

1989/90:Ub804 av Claes Roxbergh m.fl. (mp) vari yrkas

24. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om folkhögskolans frihet och att åldersgränsen för antagning sänks till 16 år,

25. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillräckliga resurser och för budgetåret 1990/91 anslår ytterligare 7 000 000 kr. under anslaget C 6. Bidrag till driften för folkhögskolor m.m.

1989/90:Ub820 av Charlotte Branting (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utveckling av gymnasieskolan samt kommunal vuxenutbildning och dess försöksverksamhet i Kronobergs län (delvis),

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om uppfinnarutbildningen på Grimslövs folkhögskola.

Motiveringen återfinns i motion 1989/90:A458.

1989/90:Ub822 av Eva Goës och Roy Ottosson (mp) vari yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om data för handikappade hos Statens skola för vuxna i Härnösand.

28. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående kommunal utbildning för vuxna samt till Bidrag till kommunal utbildning för vuxna för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag av 1 546 598 000 kr.,

29. att riksdagen beslutar att under anslaget Bidrag till studieförbunden m.m. avskaffa tilläggsbidragen till studiecirkclar i samhällsinriktade ämnen, matematik och svenska,

30. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om minskning av antalet bidragstimmar med högre schablonbidrag,

31. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om studiecirkelsammanskomsternas längd,

32. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kursplanebundna universitetscirkclar,

33. att riksdagen till Bidrag till studieförbunden m.m. för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag av 991 633 000 kr.,

34. att riksdagen godkänner att ytterligare 111 400 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1990/91 används för att delvis finansiera anslaget Bidrag till studieförbunden m.m.,

35. att riksdagen avvisar regeringens förslag att anvisa 41 400 000 kr. till Bidrag till viss central kursverksamhet.

Utskottet

1. Vuxenutbildningens struktur m.m.

Regeringen utfärdade den 21 juni 1989 myndighetsspecifika direktiv för en fördjupad anslagsframställning för budgetåren 1991/92—1993/94 från skolöverstyrelsen (SÖ). Framställningen skall avse all den verksamhet inom vuxenutbildningen som SÖ är ansvarig för. I sitt arbete skall SÖ särskilt belysa verksamhetsområdena kommunal utbildning för vuxna (komvux) och grundutbildning för vuxna (grundvux) och genom en resultatanalys visa hur prestations- och resursutvecklingen varit samt bedöma hur den bedrivna verksamheten stämmer med de allmänna målen för utbildningarna. Då uppdragsutbildningen fått stor omfattning i anslutning till komvux, bör enligt direktiven utvecklingen noggrant kartläggas och analyseras och effekterna på komvux organisation och innehåll redovisas. Regeringen konstaterar att komvux befinner sig i gränslandet till gymnasieskolan, folkhögskolan, arbetsmarknadsutbildningen och högskolans fristående kurser. Att tydligare än i dag ge de olika samhälleliga utbildningsanordnarna bestämda uppdrag och egna profiler anses angeläget. En sådan profilering bör enligt direktiven underlätta en rationell lokal och regional dialog mellan de olika utbildningsanordnarna och göra det möjligt att samutnyttja materiella och personella resurser bättre än vad som görs i dag. I en

framtidanalys för komvux och grundvux skall SÖ närmare precisera och komma med förslag till komvux uppgifter med utgångspunkt i en tydligare profilering i förhållande till andra utbildningsanordnare. En bedömning av framtida målgrupper bör även redovisas. En övergång från minskad regelstyrning till ökad målstyrning bör även förberedas. Detta kräver förbättrade instrument för utvärdering.

Av propositionen framgår att regeringen har för avsikt att se över vuxenutbildningsområdets struktur och organisation i syfte att under år 1991 presentera ett program för vuxenutbildningen på kort och lång sikt. SÖ:s fördjupade anslagsframställning kommer bl.a. att utgöra underlag för regeringens ställningstagande beträffande den framtida vuxenutbildningen.

I motionerna 1989/90:Ub254 (m) yrkande 2 och 1989/90:Ub314 (m) yrkande 1 behandlas ett antal principfrågor i vad gäller utbildningen för vuxna. En huvuduppgift för vuxenutbildningen är enligt den förstnämnda motionen att minska bildnings- och utbildningsskillnaderna mellan medborgarna. Den som i sin ungdom inte fått möjlighet att tillägna sig kunskaper och färdigheter motsvarande dagens obligatoriska skola skall ha den möjligheten i vuxen ålder. En annan huvuduppgift för vuxenutbildningen är enligt motionärerna att tillgodose de utbildningsbehov som uppstår genom förändringar i arbetslivet. Det ökade internationella samarbetet inom svenskt näringsliv förutsätter bl.a. goda språkkunskaper. För att klara omställningen inom arbetslivet krävs både en god grundutbildning och möjligheter till fort- och vidareutbildning. Motionärerna ifrågasätter om nuvarande utbildningsformer är de mest lämpade för att möta det framtida behovet av vuxenutbildning. Mot denna bakgrund begärs en *utredning om vuxenutbildningens struktur och organisation*. Det är viktigt att utreda gränsdragningen, rollfördelningen och möjligheterna till samordning mellan högskolan, komvux, studieförbunden, folkhögskolan och arbetsmarknadsutbildningen. I motion 1989/90:Ub314 begärs en analys av arbetsfördelningen mellan studieförbund, komvux och AMU.

Utskottet har inledningsvis redovisat regeringens avsikt att se över vuxenutbildningsområdets struktur. Utskottet utgår från att de frågor, som enligt motionerna 1989/90:Ub254 och 1989/90:Ub314 närmare bör utredas, kommer att omfattas av regeringens översyn. Utskottet finner således att motionärernas yrkanden i stort är tillgodosedda, varför motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 2 och 1989/90:Ub336 yrkande 1 avstyrks.

Genom att erbjuda ett stort utbildningsutbud för vuxna kan samhället enligt motion 1989/90:Ub336 (c) yrkande 1 medverka till att utjämna utbildningsklyftor mellan olika generationer och mellan olika grupper i samhället. Nya utbildningsklyftor uppstår dock då utbildningsnivån höjs för den generation som senast går igenom det reguljära skolväsendet. Som grund för utvecklingen inom vuxenutbildningsområdet bör riksdagen enligt motionärerna fatta ett *principbeslut om allas rätt till en utbildningsnivå motsvarande två års gymnasiestudier*.

Utskottet vill även i detta sammanhang hänvisa till att regeringen under år 1991 kommer att presentera ett program för vuxenutbildningen på kort och lång sikt. Utskottet utgår från att sådana principiella frågor som utbildningsnivå, rätten till utbildning, vuxenutbildningens målgrupper m.m. kommer att behandlas i regeringens program för vuxenutbildningen. Något uttalande av riksdagen i enlighet med motionsyrkandet anser utskottet inte vara påkallat, varför det avstyrks.

2. Bidrag till kommunal utbildning för vuxna

Omfattningen av kommunal utbildning för vuxna och anslagsbeloppet m.m.

Regeringen fastställer för varje redovisningsår det antal undervisningstimmar av olika slag (riksramar) som får disponeras i riket. Timmarna fördelas enligt förordningen (1987:736, 1989:613) om timramar för kommunal utbildning för vuxna. Riksramar fastställs särskilt för grundvux, grundskolekurser (etapp 1), gymnasieskolekurser i allmänna ämnen (etapperna 2–4) och gymnasieskolekurser i yrkesämnen och särskilda yrkesinriktade kurser (yrkesutbildning). SÖ skall för varje redovisningsår fördela varje riksram på länsramar. Vid denna fördelning skall hänsyn tas till att länen har olika behov av undervisningstimmar beroende på sådana faktorer som utbildningsnivå, arbetsmarknadsförhållanden och näringsliv samt till de varierande möjligheterna att genomföra utbildning av olika slag. På regional nivå skall länskolnämnden fördela varje länsram på kommunramar för varje redovisningsår.

I avvaktan på riksdagens beslut om bidrag till kommunal utbildning för vuxna för budgetåret 1990/91 har regeringen den 11 januari 1990 fastställt följande preliminära riksramar att tillämpas av SÖ i enlighet med föreskrifterna i förordningen om timramar för kommunal utbildning för vuxna:

1. Grundvux	1 267 000	undervisningstimmar
2. Grundskolekurser (etapp 1)	767 000	undervisningstimmar
3. Gymnasieskolekurser i allmänna ämnen (etapperna 2-4)	1 059 000	undervisningstimmar
4. Gymnasieskolekurser i yrkesämnen och särskilda yrkesinriktade kurser (yrkesutbildning)	831 000	undervisningstimmar

Regeringen har också fastställt den preliminära timramen för särsvux enligt 48 § förordningen (1988:816) om vuxenutbildning för psykiskt utvecklingsstörda till 59 000 undervisningstimmar.

Den preliminära totalramen för budgetåret 1990/91 uppgår således till 3 983 000 undervisningstimmar. I jämförelse med budgetåret 1989/90 motsvarar detta en ökning med 3 200 undervisningstimmar. Timramen för särsvux ökar med 4 550 undervisningstimmar och övriga timramar minskar något.

När det gäller *anslagsbeloppet* under bidrag till kommunal utbildning för vuxna föreslås i motion 1989/90:Ub825 (m) yrkande 28 en minsk-

ning av beloppet med 75 milj.kr. Riksdagen bör således anvisa ett förslagsanslag på 1 546 598 000 kr. för budgetåret 1990/91. Motionärerna anser att en besparing för kommunal utbildning för vuxna bör ske av statsfinansiella skäl. Genom bättre samordning och effektivisering av insatserna bör en sådan besparing kunna ske. Minskningen av anslaget bör dock enligt motionärerna inte drabba undervisningsinsatserna för grundvux och särvux. Även i motion 1989/90:Ub267 (fp) yrkande 7 föreslås en reducering av anslagsbeloppet med 9 milj.kr. genom att riksramarna för gymnasieskolekurser minskas med 30 000 undervisningstimmar. I motion 1989/90:Ub220 (fp) yrkande 1 anförs att antalet undervisningstimmar för utbildningen inom särvux är otillräckligt med hänsyn till de psykiskt utvecklingsstördas rätt till vuxenutbildning. Mot denna bakgrund föreslås att anslagsbeloppet ökar med 30 milj.kr. för budgetåret 1990/91 utöver regeringens förslag. Med hänsyn till reduceringen av beloppet i motion 1989/90:Ub267 föreslås anslagsbeloppet uppgå till totalt 1 642 598 000 kr. I motion 1989/90:Ub304 (c) yrkande 2 understryks vikten av att vidareutbilda den vuxna generationen. Speciellt ökar behoven inom yrkeslivet. Det är vidare viktigt att höja kompetensnivån hos dem som har en ofullständig skolgång. Mot denna bakgrund föreslås att riksdagen beslutar om en utökning av antalet timmar för kommunal vuxenutbildning.

Utskottet är inte berett att tillstyrka en minskning av den totala utbildningsvolymen för kommunal utbildning för vuxna för budgetåret 1990/91. Utskottet vill instämma i vad föredragande statsrådet anför i inledningen till avsnittet Skola och vuxenutbildning i årets budgetproposition (s. 19).

Den snabba utvecklingen mot ett mera kompetenskrävande och kunskapsintensivt arbetsliv kommer utan tvekan att skärpa anspråken på vuxenutbildningen. I ett arbetsliv och i ett samhälle där kunskaper och utbildning blir allt viktigare kommer de strategiska investeringarna att bestå i det som många ännu inte vant sig vid att betrakta som investeringar — nämligen människors kunskaper och erfarenheter.

Utskottet anser att totalramen för kommunal utbildning för vuxna för budgetåret 1990/91 är väl avvägd. Vuxenutbildningen för psykiskt utvecklingsstörda får därmed en utökad timram budgetåret 1990/91. När det gäller resurser för utbildningen inom särvux vill utskottet erinra om att särvux-kommittén (U 1988:15) nyligen avgett betänkandet (SOU 1990:11) Vidgad vuxenutbildning för utvecklingsstörda. Ärendet bereds inom regeringskansliet.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub220 yrkande 1, 1989/90:Ub267 yrkande 7, 1989/90:Ub304 yrkande 2 och 1989/90:Ub825 yrkande 28 till Bidrag till kommunal utbildning för vuxna, för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 621 598 000 kr.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en *minskning av statsbidraget till sjukförsäkringsavgift och folkpensionsavgift för den kommunala utbildningen för vuxna fr.o.m. redovisningsåret 1989/90.*

1989/90:UbU17

Kommunal utbildning för vuxna i Kronobergs län

I motionerna 1989/90:Ub288 (s) dc:vis, 1989/90:Ub304 (c) yrkande 4 och 1989/90:Ub820 (fp) yrkande 1 delvis föreslås att Kronobergs län tilldelas flera undervisningstimmar inom kommunal utbildning för vuxna. Motionärerna anser att länet fått en omotiverat stor reducering av undervisningstimmar under de senaste åren.

Som utskottet nyss redovisat ankommer det på SÖ att handlägga frågor om fördelning av riksramar på länsramar enligt gällande bestämmelser. SÖ har i sin anslagsframställning för budgetåret 1989/90 utförligt redovisat de kriterier som ligger till grund för SÖ:s fördelningsbeslut. Mot denna bakgrund och med hänsyn till SÖ:s ansvar för dessa frågor anser utskottet att riksdagen bör avslå motionerna 1989/90:Ub288 delvis, 1989/90:Ub304 yrkande 4 och 1989/90:Ub820 yrkande 1 delvis.

Uppdragsutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen

I motion 1989/90:Ub254 (m) yrkande 1 tas frågan upp om uppdragsutbildningen inom den kommunala vuxenutbildningen. Motionärerna hemställer att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna att uppdragsutbildningen skall vara självfinansierad och att den inte får inkräkta på ordinarie undervisning.

Utskottet hänvisar till förordningen (1965:65, 1988:741) om uppdragsutbildning i anslutning till kommunal vuxenutbildning. När det gäller uppdragsutbildningens finansiering anges i 2 § att huvudmannen mot särskild ersättning från en uppdragsgivare för dennes räkning i anslutning till komvux får anordna utbildning för personer som uppdragsgivaren utser. I 9—11 §§ finns bestämmelser om den ekonomiska regleringen av uppdragsutbildningen i förhållande till staten. Vidare slås det fast i 3 § samma förordning att uppdragsutbildningen inte får försämlra förutsättningarna för den reguljära utbildningen och möjligheterna att få sådan utbildning.

Utskottet vill i detta sammanhang även hänvisa till SÖ:s granskning av skola och vuxenutbildning läsåret 1988/89 (SÖ, R 1989:45/Rapporter — Planering, uppföljning, utvärdering). SÖ konstaterar bl.a. att variationerna är mycket stora mellan olika kommuner när det gäller uppdragsutbildningens administration. En del kommuner satsar särskilda resurser på ledning av uppdragsutbildningen. I de flesta kommuner är det dock någon av skolledarna inom komvux som fått till uppgift att ansvara för uppdragsutbildningen inom ramen för sin ordinarie tjänst eller på övertid. Enligt SÖ bör kommunerna se över skolledarnas arbetsbelastning inom komvux med hänsyn till förekomsten av uppdragsutbildning.

Utskottet vill slutligen erinra om regeringens myndighetsspecifika direktiv för en fördjupad anslagsframställning för budgetåren

1991/92—1993/94 från SÖ. Som utskottet tidigare redovisat anges det i dessa direktiv att uppdragsutbildningens utveckling noggrant bör kartläggas och analyseras och effekterna på komvux organisation och innehåll redovisas. I analysen bör det enligt direktiven ingå en redovisning av principerna för prissättningen av sådan uppdragsutbildning.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub254 yrkande 1.

Omfördelning mellan kommunramar

Enligt förordningen (1987:736, 1989:613) om timramar för kommunal utbildning för vuxna får en kommun när det gäller kommunramarna enligt 10 § under ett redovisningsår genom omfördelning öka eller minska varje kommunram med högst 10%, dock alltid med 300 undervisningstimmar.

När det gäller kommunramarna anses i motion 1989/90:Ub254 (m) yrkande 4 att nuvarande bestämmelser ger alltför små möjligheter till omfördelning mellan de olika timramarna. Med ett friare system skapas förutsättningar för ett ändamålsenligt utnyttjande av resurserna. Länskolnämnderna bör därför få medge att en kommun får göra en större omfördelning mellan kommunramarna än vad nu gällande bestämmelser tillåter. I motion 1989/90:Ub267 (fp) yrkande 1 föreslås att uppdelningen i de två kommunramarna för gymnasieskolekurser i allmänna ämnen (etapperna 1—4) resp. gymnasieskolekurser i yrkesämnen och särskilda yrkesinriktade kurser (yrkesutbildning) slopas och ersätts med en gemensam timram för gymnasieutbildning. Enligt motionärerna skulle en sådan förändring av timramarna ge en kommun möjlighet att bättre anpassa verksamheten till de aktuella behoven.

Utskottet utgår från att SÖ i sitt arbete med en fördjupad anslagsframställning för budgetåren 1991/92—1993/94 för vuxenutbildningen kommer att behandla statsbidragsfrågorna. Enligt vad föredragande statsrådet anför i budgetpropositionen (s. 15 och s. 175) görs även en analys av statsbidragssystemet för bl.a. den kommunala vuxenutbildningen inom ramen för det s.k. skolprojektet i utbildningsdepartementet. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 4 och 1989/90:Ub267 yrkande 1.

Kommunal vuxenutbildning i glesbygd

I vuxenutbildningsförordningen (1985:288, 1989:703) finns bestämmelser om minsta antal deltagare i kurs. Enligt 3 kap. 12 § får en kurs startas om antalet studerande beräknas varaktigt uppgå till lägst tolv eller i glesbygd åtta. Med ett utnyttjande av särskild delram enligt 3 kap. 76 § samma förordning får kurs startas om antalet studerande beräknas varaktigt uppgå till lägst fem. Glesbygdsbegreppet följer bestämmelserna om vilka stödområden som får regionalpolitiskt stöd, med undantag av orter där det finns treåriga teoretiska linjer av gymnasieskolan.

I motion 1989/90:Ub261 (c) föreslås att glesbygdsbegreppet bör omprövas när det gäller den kommunala vuxenutbildningen. Motionärerna anser att det finns glesbygd även utanför stödområdena och exemplifierar med Ovanåkers kommun.

Utskottet hänvisar till bestämmelserna om systemet med s.k. särskild delram som innebär att en viss andel av en kommuns totala timresurs för kommunal vuxenutbildning får användas på ett friare sätt än övriga timmar. Enligt utskottets uppfattning innebär systemet med särskild delram att utbildningsbehoven i mindre kommuner med få studerande bör kunna tillgodoses. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub261.

Försöksverksamhet

I motion 1989/90:Ub267 (fp) yrkande 2 begärs att en försöksverksamhet inleds inom komvuxorganisationen i ett antal kommuner innebärande intensifierad uppsökande verksamhet och särskilda ekonomiska och pedagogiska insatser för att stimulera korttidsutbildade till studier samt möjlighet att avgiftsbelägga vissa komvuxkurser som är att betrakta som hobbybetonade.

Utskottet vill först hänvisa till 3 kap. 2 § vuxenutbildningslagen (1984:1118, 1989:257) i vilken det slås fast att varje kommun genom lämpliga åtgärder skall söka nå dem i kommunen som har rätt till grundvux och motivera dem att delta i utbildningen. Enligt 4 a kap. 27 § vuxenutbildningsförordningen utgår statsbidrag i form av schablon tillägg till kommunerna för bl.a. information om vuxenutbildning, uppsökande verksamhet och studiehandledning för vuxenstuderande. Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub267 yrkande 2.

Utbildning av elevassistenter

I motion 1989/90:Ub217 (s) uppmärksammas behovet av utbildning av elevassistenter för handikappade elever och elever med svårigheter. Enligt motionärerna utgör elevassistenterna en mycket heterogen grupp när det gäller grundutbildning och arbetslivserfarenhet. Flertalet assistenter är kvinnor. Att arbeta som elevassistent är enligt motionärerna både krävande och ansvarsfullt. För arbetet fordras kunskaper om såväl skolans förhållanden som elevens handikapp eller svårigheter av annat slag. Enligt motionärerna bör riksdagen göra ett uttalande om behovet av korttidsutbildning för elevassistenter.

Enligt utskottets uppfattning är det när det gäller utbildningsinsatser för denna personalgrupp väsentligt att insatser utgår från individuella behov och önskemål. Det finns inget som hindrar att kurser för elevassistenter anordnas som särskilda yrkesinriktade kurser eller som uppdragsutbildning för kommunens räkning inom den kommunala vuxenutbildningen. På så sätt bör utbildningens inriktning, omfattning och uppläggning i övrigt kunna anpassas till lokala förhållanden. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1989/90:Ub217.

I motion 1989/90:Ub236 (s) föreslås att ett livsmedelstekniskt vuxengymnasium inrättas i Kristianstads kommun. Det finns enligt motionärerna ett stort behov av vuxenutbildning inom livsmedelsområdet och vidareutbildning för anställda inom livsmedelsindustrin i Kristianstads län.

Utskottet vill erinra om att det enligt vuxenutbildningsförordningen (1985:288, 1989:703) finns möjlighet att inom kommunal vuxenutbildning anordna dels samtliga utbildningar som finns i gymnasieskolan, dels särskilda yrkesinriktade kurser. En kommun kan således själv besluta om utbildningsutbudets inriktning inom ramen för tilldelade timresurser. Därutöver kan uppdragsutbildning förekomma enligt förordningen (1986:65, 1988:741) om uppdragsutbildning i anslutning till kommunal vuxenutbildning. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub236.

3. Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader

Innevarande års utbildning vid statens skolor för vuxna får omfatta 27 350 undervisningstimmar. I årets budgetproposition räknar föredragande statsrådet med ett oförändrat antal undervisningstimmar för budgetåret 1990/91.

Beträffande *anslagsbeloppet under Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader* föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett förslagsanslag på 25 269 000 kr. Då utskottet inte har något att erinra mot medelsberäkningen föreslår utskottet att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 till Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 25 269 000 kr.

I motion 1989/90:Ub822 (mp) yrkande 6 om utbildning och forskning i Västernorrlands län efterlyses bl.a. vissa *kurser på distans inom datorområdet för handikappade*.

Utskottet vill erinra om att kostnader för stödåtgärder för hörselskadade, synskadade eller rörelsehindrade studerande vid statens skolor för vuxna får bestridas med medel under detta anslag. Detta gäller även för studerande som deltar i distansundervisning och som på grund av handikappets art inte kan delta i undervisning vid skolan. Statens skola för vuxna i Härnösand har utarbetat kurser inom datorområdet för handikappade vuxenstuderande. Något uttalande av riksdagen i enlighet med motionsyrkandet anser utskottet inte vara påkallat, varför det avstyrks.

4. Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att riksdagen till Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m. för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 5 827 000 kr.

I inledningen till proposition 1989/90:100 bil. 10 (s. 19) anmäler föredragande statsrådet att det inom utbildningsdepartementet pågår en omfattande översyn av vuxenutbildningens struktur och organisation. Avsikten är att regeringen nästa år skall förelägga riksdagen ett förslag till strategi för vuxenutbildningen på kort och lång sikt. Förslagen i SÖ:s rapport Studieförbunden inför 90-talet och den debatt som förts inom studieförbunden med anledning av denna kommer att ingå i underlaget för regeringens överväganden bl.a. om ett nytt system för statsbidrag till studieförbunden.

Schablonbidragen

Riksdagen beslöt vid föregående riksmöte att det totala antalet studietimmar med det högre schablonbidraget försöksvis skall ligga fast under treårsperioden 1989/90—1991/92 (prop. 1988/89:100, bet. UbU17, rskr. 202). Under vart och ett av dessa budgetår skall statsbidrag enligt den högre schablonen utgå till 6 725 500 studietimmar. Högschablontimmarnas fördelning mellan studieförbunden skall för 1989/90 bestämmas av SÖ enligt förordningen om statsbidrag till studiecirklar och därefter ligga fast under treårsperioden, såvida inte något studieförbund mycket kraftigt minskar sin verksamhet. I det senare fallet har SÖ bemyndigande att omfördela bidragen.

I propositionen föreslås nu att bidragsbeloppet för det högre schablonbidraget skall höjas med 5 kr. till 108 kr. per studietimme. Det lägre schablonbidraget föreslås vara oförändrat 30 kr. per studietimme.

Det högre schablonbidragets belopp berörs i motion 1989/90:Ub336 (c) yrkande 2. Där begärs att det högre schablonbidraget skall höjas med 10 kr. i stället för med 5 kr. Motionärerna pekar på att bidraget urholkats. Man vill därför återge bidraget dess ursprungliga värde.

När det gäller bidragsbeloppen tillstyrker utskottet regeringens förslag att det högre schablonbidraget skall höjas med 5 kr. till 108 kr. och att det lägre schablonbidraget skall vara oförändrat 30 kr. Riksdagen bör således avslå motion 1989/90:Ub336 yrkande 2.

Antalet högschablontimmar är som nyss nämnts fastställt för en treårsperiod. Förändringar i ett studieförbunds totala verksamhetsvolym påverkar alltså inte dess tillgång på högschablontimmar under denna treårsperiod såvida det inte rör sig om mycket stora minskningar. En fortgående ökning av ett studieförbunds verksamhet påverkar inte dess tillgång på högschablontimmar under treårsperioden.

I motion 1989/90:Ub303 (vpk) yrkande 1 hemställs att 4 milj.kr. anvisas utöver regeringens förslag för att idrottsrörelsens studieförbund SISU skall få ytterligare 40 000 högschablontimmar. Gällande regler medför enligt motionären att SISU får högre schablonbidrag för bara 40% av sina studietimmar, medan ett annat studieförbund kan få det högre bidraget för 80% av sin verksamhet.

I motion 1989/90:Ub825 (m) yrkande 30 föreslås en kraftig minskning av antalet studietimmar med högre schablonbidrag.

Utskottet anser för sin del inte att det finns skäl att nu ändra föregående riksmötes beslut om antalet högschablontimmar, och föreslår därför att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub303 yrkande 1 och 1989/90:Ub825 yrkande 30.

Tilläggsbidragen

Regeringen föreslår att tilläggsbidraget för studiecirkelar inom den s.k. friare resursanvändningen skall höjas med 1 kr. till 44 kr. Tilläggsbidraget till handikappcirkelar föreslås också höjt med 1 kr. till 31 kr. Alla övriga riktade tilläggsbidrag föreslås i propositionen utgå med oförändrat belopp.

I motion 1989/90:Ub336 yrkande 3 hävdas att kostnaderna för cirkelverksamhet i glesbygd ökat på grund av skattereformen, inte minst genom de ökade bensinkostnaderna. Motionärerna föreslår att tilläggsbidraget för cirkelar inom stödområdena A, B och C, som nu utgår med 15 kr., skall höjas med 10 kr. per studietimme. I motion 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis föreslås också ökat stöd till studiecirkelverksamhet i glesbygd.

När det gäller *tilläggsbidragens belopp* ansluter sig utskottet till regeringens förslag. Utskottet föreslår således att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis och 1989/90:Ub336 yrkande 3.

Enligt motion 1989/90:Ub825 (m) yrkande 29 bör samtliga *tilläggsbidrag avskaffas* utom de som gäller cirkelar med handikappade deltagare eller som bedrivs i glesbygd. Motionärerna hävdar att riksdagen genom tilläggsbidragen styr studieförbundens verksamhet, vilket anses felaktigt. Styrning av studieförbundens verksamhet avvisas också i motion 1989/90:Ub254 (m) yrkande 5 delvis.

Utskottet konstaterar att tilläggsbidragen har en styrande effekt på studieförbundens verksamhet och att denna effekt är avsiktlig. Tilläggsbidraget till studiecirkelar i svenska, matematik och samhällsinriktade ämnen har tillkommit för att främja sådana studier som är viktiga för människor med kort skolutbildning. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis och 1989/90:Ub825 yrkande 29.

Kursplanebundna universitetscirkelar

År 1983 avskaffades rätten att få statsbidrag till sådana universitetscirkelar som följer av högskolemyndighet fastställda planer. I motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 6, 1989/90:Ub267 (fp) yrkande 5 och 1989/90:Ub825 yrkande 32 hävdas att sådana universitetscirkelar är utmärkta för att sprida akademisk bildning och utbildning till människor i glesbygd och på små orter. Därför föreslås i motionerna att kursplanebundna universitetscirkelar åter skall bli berättigade till statsbidrag. I sistnämnda motion föreslås också att sådana cirkelar skall få ett i förhållande till andra cirkelar förhöjt statsbidrag.

Förslag av denna innebörd har framförts årligen sedan bidraget avskaffades. Utskottet hänvisar nu liksom de senaste åren till vad som

anfördes i betänkandet UbU 1986/87:22 s. 22 och föreslår att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 6, 1989/90:Ub267 yrkande 5 och 1989/90:Ub825 yrkande 32.

1989/90:UbU17

Cirklars och cirkelsammankomsters längd

För att berättiga till statsbidrag skall en studiecirkel omfatta minst 15 studietimmar, fördelade på minst fyra veckor. Vidare finns bestämmelser om sammankomsternas längd. Särskilda bestämmelser gäller för de cirklar som bedrivs inom ramen för s.k. friare resursanvändning.

I motion 1989/90:Ub336 yrkande 6 föreslås att en försöksverksamhet skall inledas med korta studiecirklar. Sådana skulle omfatta minst nio studietimmar fördelade på minst tre sammankomster och utlagda över en period av minst tio dagar. Sådana cirklar skulle lämpa sig väl på kultur- och hantverksområdet liksom för intensivstudier i aktuella samhällsämnen.

I motion 1989/90:Ub825 yrkande 31 föreslås att cirkelsammankomster på fyra timmar skall berättiga till statsbidrag så länge verksamheten ryms inom den ekonomiska totalram som riksdagen beslutar.

Utskottet erinrar om att anslaget Bidrag till studieförbunden är ett förslagsanslag. Statsbidrag enligt den lägre schablonen utgår till alla studiecirklar som uppfyller de villkor som anges i förordningen. Förändringar i dessa villkor kan komma att påverka antalet studietimmar totalt sett. De i motionerna föreslagna förändringarna skulle sannolikt komma att öka antalet studietimmar som berättigar till statsbidrag. Mot bakgrund av att hela systemet för statsbidrag till studieförbunden för närvarande är under övervägande inom utbildningsdepartementet anser utskottet att riksdagen bör avslå motionerna 1989/90:Ub336 yrkande 6 och 1989/90:Ub825 yrkande 31.

Möjligheterna för nya studieförbund att få statsbidrag

Som nämnts ovan fastställde riksdagen vid föregående riksmöte antalet studietimmar med högre schablonbidrag till 6 725 500 för vart och ett av budgetåren 1989/90, 1990/91 och 1991/92. Fördelningen mellan studieförbunden fastställdes för 1989/90 i förhållande till det genomsnittliga antalet statsbidragsberättigade studietimmar under de tre senaste redovisningsåren. Fördelningen av högschablontimmarna skulle också ligga fast under alla tre åren.

I motion 1989/89:Ub282 (fp) föreslås att bidragsbestämmelserna skall ändras så att bidragen motsvarar verksamheten under det aktuella verksamhetsåret. Motionärerna anser att den nu gällande ordningen missgynnar idrottsrörelsens relativt nybildade studieförbund SISU. Även motion 1989/90:Ub303 slår vakt om SISU. Motionärerna föreslår att skolöverstyrelsen i sin bidragsfördelning till studieförbunden skall skapa skäligen expansionsutrymme för SISU (yrkande 2).

För att bli berättigad till statsbidrag måste ett studieförbund kunna redovisa minst 50 000 studietimmar per år under tre år. Denna "tröskel" föreslås i motion 1989/90:Ub293 (mp) sänkt till 10 000

studietimmar. Motionären anser att den höga tröskeln gör det i praktiken omöjligt för de nya folkrörelserna, t. ex. miljörorelsen, fredsrorelsen och kvinnorrorelsen, att starta egna studieförbund.

Utskottet utgår från att frågan om reglernas inverkan på bildandet av nya studieförbund ingår i de överväganden som nu pågår inom utbildningsdepartementet beträffande ett nytt statsbidragssystem. I avvaktn på regeringens aviserade förslag bör riksdagen avslå motionerna 1989/90:Ub282, 1989/90:Ub293 och 1989/90:Ub303 yrkande 2.

Omfördelning av studietimmar inom den s.k. friare resursanvändningen

Inom ramen för tio procent av antalet högschablontimmar får varje studieförbund bedriva cirklar med friare regler i fråga om antalet studietimmar, antalet cirkeldeltagare m.m. Dessa timmar skall användas främst för verksamhet för korttidsutbildade och andra med motsvarande särskilda behov. För dessa timmar utgår ett särskilt tilläggsbidrag.

I motion 1989/90:Ub336 yrkande 5 föreslås att timmar inom denna ram som ett studieförbund inte utnyttjar skall omfördelas till andra studieförbund. Därmed skulle syftet med bestämmelsen om friare resursanvändning — att nå fler cirkeldeltagare — bättre tillgodos.

Utskottet konstaterar att en sådan omfördelning inte har förutsetts vid riksdagens beslut 1987 om den friare resursanvändningen (prop. 1986/87:100 bil. 10, UbU 1986/87:22 s. 14 f., rskr. 258). Mot bakgrund av att regeringen aviserat ett förslag till riksdagen nästa år om bl.a. statsbidragen till studieförbunden bör riksdagen inte nu ändra reglerna. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub336 yrkande 5.

Kulturverksamhet

I propositionen föreslås att anslagsposten Bidrag till kulturverksamhet ökas med 5 milj.kr. till 130 milj.kr. Ökningen utgör fyra procent. För anslagsposten Bidrag till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden föreslås en ökning med 141 000 kr. (prisomräkning) till 3 678 000 kr.

Ett ytterligare *höjt anslagsbelopp* till kulturverksamhet föreslås i två motioner, nämligen 1989/90:Ub332 (vpk) och 1989/90:Ub336 (c).

I motion 1989/90:Ub332 anförs att urholkningen av bidraget leder till att antalet kulturgrupper sjunker och att allt större del av kulturgruppernas verksamhet förs över till studiecirklar. Motionärerna hemställer att bidraget till kulturverksamhet skall höjas med 22,5 milj.kr. utöver regeringens förslag, dvs. till den nivå som kulturrådet föreslagit i sin anslagsframställning.

Enligt motion 1989/90:Ub336 yrkande 7 är den av regeringen föreslagna ökningen med 5 milj.kr. nästa budgetår otillräcklig. Därför föreslår motionärerna att bidraget skall höjas med ytterligare 5 milj.kr. till totalt 135 milj.kr.

Det nu gällande *systemet för fördelning av bidrag* till kulturverksamhet mellan studieförbunden baseras på uppgifter från förbunden till kulturrådet om statsbidragsberättigade kostnader. Förbundens utgifter för kulturverksamhet i glesbygd samt för invandrare och handikappade får tas upp till 100%, medan 75% av övriga kostnader får tas upp. På grundval av de sålunda framräknade utgifterna beräknar kulturrådet vilken andel av det totala statliga bidraget som varje förbund är berättigat till. Vid beräkningen tas hänsyn till vilka kostnader förbunden haft under de tre senaste åren för att skapa en jämnare utveckling av bidraget vid förändringar i verksamheten.

En ny utformning av bidragen föreslås i motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis och 1989/90:Ub314 (m) yrkande 2. Motionärerna anser att det nuvarande systemet medför stora påfrestningar på studieförbundens ekonomi. Bidragsgivningen bör därför förändras så att studieförbunden får frihet att själva utforma verksamheten och besluta om vilka verksamhetsområden man vill främja. Enligt motionärernas uppfattning skulle studieförbunden få bättre planeringsmöjligheter om varje förbund fick en egen kostnadsram.

Utbildningsutskottet har den 6 februari 1990 berett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och motionerna i de delar de berör kulturutskottets verksamhetsområde.

Kulturutskottets yttrande 1989/90:KrU2y är fogat som bilaga till detta betänkande.

Kulturutskottet påpekar att bidraget till kulturverksamhet inom studieförbunden förstärktes med 17,5 milj.kr. genom beslut vid föregående riksmöte. Mot den bakgrunden tillstyrker kulturutskottet regeringens förslag om en höjning av anslagsposten med 5 milj.kr. och avstyrker bifall till motionerna 1989/90:Ub332 och 1989/90:Ub336 yrkandena 7 och 8.

När det gäller formerna för de statliga stödet till kulturverksamhet i studieförbunden hänvisar kulturutskottet till utbildningsministerns uttalande i budgetpropositionen att dessa bör bedömas i samband med den översyn som pågår av hela regelverket för studieförbundens verksamhet. Denna översyn avses leda till att regeringen år 1991 förelägger riksdagen ett förslag till strategi för vuxenutbildningen på kort och lång sikt. Mot den bakgrunden avstyrker kulturutskottet bifall till motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 och 1989/90:Ub314 yrkande 2.

Utbildningsutskottet ansluter sig till kulturutskottets bedömning och föreslår att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis, 1989/90:Ub314 yrkande 2, 1989/90:Ub332 och 1989/90:Ub336 yrkande 7.

Verksamhet för handikappade

Till studiecirklar som vänder sig till handikappade eller syftar till att informera om olika slags handikapp utgår tilläggsbidrag. Utskottet har ovan tillstyrkt förslaget i propositionen om höjning av tilläggsbidraget med 1 kr. till 31 kr. per studietimme.

Utöver tilläggsbidrag till studiecirkelar finns en särskild anslagspost för bidrag till studieförbundens verksamhet för handikappade. Bidraget skall användas till kostnader för 1. pedagogisk verksamhet för handikappade, 2. produktion av studiematerial samt tekniska och organisatoriska stödåtgärder för handikappade, 3. utbildning av funktionärer i studieförbunden och deras medlemsorganisationer för att öka kunskapen om handikapp, 4. assisterande ledare i cirklar med minst fem handikappade deltagare, 5. tolk för döva, dövblinda, hörselskadade och talskadade samt personlig assistans. Med stöd av förordningen (1981:518) om statsbidrag till studiecirkelar m.m. (32 §) fördelas bidraget av SÖ mellan studieförbunden enligt särskilda grunder, som fastställs av SÖ efter samråd med studieförbunden. Grunderna fastställdes senast år 1987. Mellan 45 och 60% av det totala bidraget fördelas till verksamhet enligt punkterna 1–3 ovan.

Studiecirkelverksamhet nyttjas enligt motion 1989/90:Ub309 (c) yrkande 2 i alltför liten utsträckning av handikappade. Verksamhetens tillgänglighet och statsbidragssystemet antas vara bidragande orsaker till detta. Motionärerna anser också att bl.a. cirkelledare måste skaffa sig kunskap om de handikappades situation och att bättre utformade studiematerial behövs.

Motionerna 1989/90:Ub299 (fp) och 1989/90:Ub336 yrkande 4 tar upp frågan om fördelningen mellan studieförbunden av bidraget till verksamhet för handikappade. I båda motionerna sägs att den nu tillämpade fördelningsprincipen är att man går efter antalet medlemsorganisationer i resp. studieförbund, vilket motionärerna anser orättvist. Enligt dem bör bidraget i stället fördelas i proportion till motsvarande redovisad verksamhet. I motion 1989/90:Ub336 framhålls vidare som angeläget att speciella medel avsätts för anpassning av studiematerial även för psykiskt utvecklingsstörda, dementa och afatiker.

Enligt vad utskottet har inhämtat används antalet medlemsorganisationer inom de olika studieförbunden inte som fördelningsgrund av anslagsposten för verksamhet för handikappade. Den ovan nämnda bestämmelsen att grunderna för fördelningen skall fastställas av SÖ efter samråd med studieförbunden ger dessa goda möjligheter att påverka fördelningen. Volymen av ett studieförbunds verksamhet för handikappade bör enligt utskottets mening inte vara ensamt avgörande för bidraget. När det gäller pedagogiskt utvecklingsarbete på detta område är det t.ex. befogat att ta hänsyn till hur de föreslagna projekten bidrar till den samlade kunskapen inom studieförbunden om handikappades studiesituation.

Hela konstruktionen av det statliga stödet till studieförbunden övervägs nu inom utbildningsdepartementet. En proposition i frågan väntas nästa år. Mot den bakgrunden och med hänvisning till vad som nyss anförts anser utskottet att riksdagen bör avslå motionerna 1989/90:Ub299, 1989/90:Ub309 yrkande 2 och 1989/90:Ub336 yrkande 4.

Föredragande statsrådet beräknar medelsbehovet under anslaget till 1 166 633 000 kr. Enligt regeringens förslag skall anslaget Bidrag till studieförbunden tillföras 70 milj.kr. av de medel som tillfaller statsverket genom inkomst från vuxenutbildningsavgiften.

Skillnaden i bidragsutvecklingen när det gäller kommunal vuxenutbildning å ena sidan och studieförbunden å den andra påtalas i två motioner, 1989/90:Ub267 (fp) yrkande 3 och 1989/90:Ub313 (s). Det finns enligt motionärerna risk för att studieförbunden tvingas höja sina deltagaravgifter så mycket att ett av de grundläggande folkbildningsmålen äventyras, nämligen att nå utbildningsmässigt eller kulturellt efter-satta grupper.

I motion 1989/90:Ub303 (vpk) yrkande 1 delvis föreslås ett anslagsbelopp som med 4 milj.kr. överstiger regeringens förslag. Höjningen avser ökat antal högschablontimmar till SISU.

I motion 1989/90:Ub308 (vpk) yrkande 1 delvis föreslås ett belopp som med 54,8 milj.kr. överstiger regeringens förslag. Höjningen avser det högre schablonbidraget, stöd till studier i glesbygd, studieförbundens centrala organisationskostnader, deras pedagogiska verksamhet samt verksamhet för handikappade.

I motion 1989/90:Ub336 (c) yrkande 8 föreslås ett belopp som med 46 630 000 kr. överstiger regeringens förslag. Höjningen avser det högre schablonbidraget, stöd till studier i glesbygd samt kulturverksamhet.

I motion 1989/90:Ub825 (m) yrkande 33 föreslås ett belopp som är 175 milj.kr. lägre än det i propositionen föreslagna. Minskningen uppnås genom att samtliga tilläggsbidrag avskaffas utom de som berör cirklar med handikappade deltagare eller som bedrivs i glesbygd samt genom ett minskat antal högschablontimmar. I samma motion yrkande 34 föreslås att ytterligare 111,4 milj.kr. från vuxenutbildningsavgiften skall användas för att delvis finansiera detta anslag. Motionärerna vill ta dessa medel från anslaget Bidrag till viss central kursverksamhet, som föreslås avvecklas, och från anslaget Vuxenstudiestöd m.m. på vilket motionärerna föreslår besparingar.

Utskottet har i det föregående tillstyrkt regeringens förslag när det gäller antalet högschablontimmar, bidragsbelopp för schablonbidragen och olika tilläggsbidrag, bidrag till kulturverksamhet och till verksamhet för handikappade och avstyrkt de motionsförslag som berör de nämnda bidragen.

För bidragen till studieförbundens centrala organisationskostnader och till deras pedagogiska verksamhet samt till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden föreslås i propositionen enbart prisomräkning. Utskottet tillstyrker regeringens förslag på dessa punkter.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag till anslagsbelopp för Bidrag till studieförbunden och avstyrker motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 3, 1989/90:Ub303 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub313, 1989/90:Ub336 yrkande 8 samt 1989/90:Ub825 yrkandena 33 och 34.

I motion 1989/90:Ub312 (s) framhålls folkbildningens och studiecirkelns betydelse för en rättfärdig fördelningspolitik i ett kommande kunskapssamhälle. Motionärerna vill att man i samband med den i propositionen aviserade förändringen av statsbidragen till studieförbunden skall ta hänsyn till såväl de särskilda problem som de möjligheter som är förknippade med folkrörelserna och deras bildningsorganisationer.

Enligt utskottets uppfattning har regeringen i budgetpropositionerna både föregående och innevarande år givit uttryck för samma värderingar som motionärerna. Därför finns det enligt utskottets bedömning inte behov av något särskilt uttalande från riksdagens sida. Riksdagen bör således avslå motion 1989/90:Ub312.

6. Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.

Antalet bidragsveckor, särskilda bidrag samt medelsberäkningen

Innevarande budgetår uppgår den statsbidragsberättigade *undervisningsvolymen för folkhögskolans reguljära verksamhet* till 701 050 bidragsveckor. Skolöverstyrelsen (SÖ) har i sin anslagsframställning för budgetåret 1990/91 bedömt att denna totalvolym måste ökas med 8 747 bidragsveckor till följd av att nya folkhögskolor har tillkommit under senare år. Föredragande statsrådet förordar dock, med hänvisning till folkhögskolekommitténs uppgift att komma med förslag till hur den statsbidragsberättigade undervisningsvolymen skall fördelas mellan folkhögskolorna (dir. 1988:16 samt 1989:36), att antalet bidragsveckor för budgetåret 1990/91 skall vara oförändrat, dvs. 701 050 bidragsveckor.

Frågan om ett ökat antal bidragsveckor berörs i flera motionsyrkanden. I motionerna 1989/90:Ub267 (fp) yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub308 (vpk) yrkande 3 delvis och 1989/90:Ub336 (c) yrkande 9 begärs att antalet bidragsveckor skall ökas med ca 8 800, minst 8 750 resp. 8 747 för att den nuvarande bidragskonstruktionen skall kunna upprätthållas. I motion 1989/90:Ub804 (mϕ) yrkande 25 delvis anförs att full kostnadstäckning skall ges redan för budgetåret 1990/91, vilket kräver ytterligare resurser. Liknande resonemang förs i motion 1989/90:Ub292 (mp), vari speciellt svårigheterna att starta nya folkhögskolor påpekas. I motion 1989/90:Ub301 (mp) yrkande 4 begärs ytterligare bidragsveckor för att folkhögskolornas teckenspråksundervisning för anhöriga till döva eller hörselskadade skall få tillräcklig omfattning.

I likhet med föredragande statsrådet anser utskottet att den statsbidragsberättigade undervisningsvolymen för den reguljära verksamheten skall vara oförändrad i avvaktan på folkhögskolekommitténs förslag till fördelning. Utskottet anser således att motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub292, 1989/90:Ub308 yrkande 3 delvis, 1989/90:Ub336 yrkande 9 och 1989/90:Ub804 yrkande 25 delvis bör avslås av riksdagen.

Vad gäller teckenspråksundervisningen för anhöriga till döva eller hörselskadade vill utskottet erinra om vad utskottet anförde i sitt betänkande 1989/90:UbU3 (s. 2—5). Undervisning för anhöriga äger bl.a. rum vid Västanviks folkhögskola i Leksand. Enligt regeringens förslag har särskilda resurser beräknats för tolkutbildning och ökad teckenspråkslärarutbildning vid Västanviks folkhögskola, bl.a. med motiveringen att övrig teckenspråksutbildning inte skall behöva minskas. Utskottet finner att regeringens förslag indirekt innebär ett stöd för teckenspråksutbildning för anhöriga. Med denna motivering bör motion 1989/90:Ub301 yrkande 4 avslås.

I tre motioner föreslås ett *särskilt bidrag* om sammanlagt 2 milj.kr. till de folkhögskolor som tar emot *nordiska elever*, nämligen i motionerna 1989/90:Ub267 (fp) yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub308 (vpk) yrkande 3 delvis och 1989/90:Ub336 (c) yrkande 10. Vid svenska folkhögskolor studerar för närvarande enligt motionärerna ca 250 nordiska elever. För dessa elever utgår emellertid i regel inga landstingskommunala bidrag, vilket innebär en belastning för berörd folkhögskola. I motion 1989/90:Ub254 (m) yrkande 8 föreslås att ett "clearingsystem" inrättas genom Nordiska rådet, som delar ut stipendier till ett sammanlagt värde av 600 000 D.kr. per år.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är angeläget att underlätta för de svenska folkhögskolorna att ta emot elever från de övriga nordiska länderna, varför utskottet tillstyrker förslaget att ett särskilt bidrag om sammanlagt 2 milj.kr. skall utgå till folkhögskolor som tar emot nordiska elever. Det särskilda bidraget bör enligt utskottets mening anvisas som en särskild anslagspost under anslaget.

Vad utskottet anført om stöd för nordiska elever bör riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 3 delvis och 1989/90:Ub336 yrkande 10 samt med anledning av motion 1989/90:Ub254 yrkande 8 som sin mening ge regeringen till känna.

I motion 1989/90:Ub254 (m) yrkande 7 begärs *ändrade regler för beräkningen av statsbidraget*. Motionärerna föreslår ett minskat statsbidrag till kurser som pågår kortare tid än en vecka.

Utskottet anser, med hänvisning till folkhögskolekommitténs uppdrag att utvärdera folkhögskolans statsbidragssystem, vari enligt direktiven ingår en mer specifik bedömning av olika skolers ekonomiska situation där hänsyn bl.a. bör tas till verksamhet med kortare kurser, att inga ändringar nu skall göras av statsbidragssystemet. Utskottet föreslår således att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub254 yrkande 7.

Stiftelsen Vuxenutbildarcentrum i Linköping har under budgetåren 1986/87—1988/89 erhållit ett *särskilt bidrag* om ca 1 milj.kr. per år. Vid bildandet av stiftelsen bedömdes verksamheten på sikt kunna bedrivas på uppdragsbasis. I 1989 års budgetproposition bedömde föredragande statsrådet att stiftelsen efter utgången av innevarande budgetår borde ha funnit sådana former för sin fortsatta verksamhet att statsbidrag inte längre borde utgå. SÖ föreslår i sin anslagsframställ-

ning, efter ansökan från stiftelsen, att ett permanent bidrag om sammanlagt 1 645 000 kr. (inkl. pris- och löneomräkning) skall utgå fr.o.m. budgetåret 1990/91. Föredragande statsrådet har emellertid ansett det mera naturligt att hänföra huvuddelen av de uppgifter SÖ vill ålägga centret till universitetet i Linköping, varför statsrådet inte tillstyrker något bidrag till Vuxenutbildarcentrum.

I motion 1989/90:Ub308 (vpk) yrkande 2 delvis anförs att verksamheten vid Vuxenutbildarcentrum bör stödjas av staten och att ett särskilt anslag om 1 080 000 kr. bör utgå.

Utskottet delar föredragande statsrådets bedömning att stora delar av de uppgifter som SÖ vill ålägga centret naturligt låter sig inordnas i den forskning kring vuxenutbildning och folkbildning som pågår vid universitetet i Linköping. Utskottet föreslår därför att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub308 yrkande 2 delvis.

Utskottet har inga invändningar mot vad som i propositionen förordas om *minskning av statsbidraget till sjukförsäkringsavgift och folkpensionsavgift*.

Vad gäller beräkningen av *anslagsbeloppet* hänvisar utskottet till vad som tidigare anförts om särskilt bidrag om 2 milj.kr. för nordiska elevers studier. Utskottet föreslår således att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 och motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 3 delvis och 1989/90:Ub336 yrkande 11 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub308 yrkande 2 och 1989/90:Ub804 yrkande 25, båda delvis, för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 676 288 000 kr.

Direktiv till folkhögskolekommittén m.m.

Som tidigare nämnts tillkallades under år 1988 en kommitté för att utreda vissa frågor som rör folkhögskoleverksamheten. Huvuduppgiften för kommittén bör enligt direktiven (dir. 1988:16) vara att överväga folkhögskolans roll och uppgifter i förhållande till andra utbildningsanordnare. En annan viktig uppgift är att utvärdera folkhögskolans statsbidragssystem. Enligt tilläggsdirektiv (dir. 1989:36) skall kommitténs arbete vara slutfört den 1 september 1990.

I två motionsyrkanden tas frågor upp som gäller folkhögskolekommitténs arbete. I motion 1989/90:Ub263 (c) begärs att kommittén skall få i uppdrag att beakta vad i motionen anförs om folkhögskolan som framtidsresurs. Motionären pekar på folkhögskolans möjligheter att göra insatser för speciellt utsatta grupper såsom flyktingar och invandrare. Vidare anser motionären att stöd till de folkhögskolor som drivs av folkrörelserna måste prioriteras vid utformningen av det framtida statliga stödet till folkhögskolorna. Frågan om fortsatta garantier för folkhögskolans frihet tas upp i motion 1989/90:Ub804 (mp) yrkande 24. I samma motion föreslås också att åldersgränsen för att studera på folkhögskola bör sänkas från 18 till 16 år.

Utskottet vill erinra om att det i direktiven till folkhögskolekommittén klart slås fast att folkhögskolans frihet att själv profilera sin verksamhet alltfört utgör en av de viktigaste förutsättningarna för dess särställning och att detta övergripande mål skall ligga fast.

Vad gäller frågan om generellt sänkt åldersgräns för studier på folkhögskola anser utskottet att en sådan fråga bör anstå till dess att folkhögskolekommitténs utredningsmaterial på sedvanligt sätt har beretts och förelagts riksdagen, vilket avses ske under nästa riksmöte. Med det anförda förslår utskottet att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub804 yrkande 24.

Utskottet anser att det inte är lämpligt att på ett så här relativt sent stadium i kommitténs arbete lämna tilläggsdirektiv, varför motion 1989/90:Ub263 avstyrks.

Frågor rörande enskilda folkhögskolor

Två motioner gäller frågan om *kantorsutbildning vid Vadstena folkhögskola*, nämligen motionerna 1989/90:Ub237 (s) och 1989/90:Ub307 (m) yrkande 3. I motionerna påpekas att Vadstena folkhögskola har kompetenta lärare, goda undervisningslokaler och instrument för att bedriva kyrkomusikalisk utbildning. Motionärerna anser att de förslag till lokalisering av kantorsutbildningen och därmed sammanhängande examinationsrätt som är aktuella inte tagit tillräcklig hänsyn till dessa resurser.

Utskottet vill inledningsvis erinra om det yttrande om kyrkomusikerutbildning m.m. som utskottet lämnade till kulturutskottet under hösten 1988 (1988/89:UbU1y). Utskottet konstaterade då bl.a. att det råder en principiell motsättning mellan å ena sidan motiverade önskemål om styrning och reglering av kantorsutbildningens innehåll, examinationsformer, lokalisering och dimensionering och å andra sidan utbildningsanordnarnas — i första hand folkhögskolornas — frihet att självständigt utforma verksamheten. Utskottet ansåg sig dock då ha goda skäl att tro att svårigheterna inte kommer att bli så stora i verkligheten, eftersom ett frivilligt samordningsarbete redan hade inletts mellan bl.a. företrädare för utbildningsanordnarna och svenska kyrkan. Inom ramen för detta samarbete hade diskuterats utarbetande av gemensam kursplan enligt samma modell som den folkhögskoleförlagda fritidsledarutbildningen, ett bibehållande av examinationen — eventuellt med annan huvudman —, allmän behörighet och lokaliseringsfrågor, allt i syfte att värna om utbildningens kvalitet. Beträffande lokaliseringen av utbildningen konstaterades i yttrandet att det inte är och inte bör vara möjligt för regeringen eller riksdagen att föreskriva vilka folkhögskolor som skall bedriva kantorsutbildning. I princip kan utbildningen anordnas på alla de folkhögskolor där ekonomiska resurser finns och kompetenta lärarkrafter kan rekryteras. Beträffande dimensionering anförde utskottet slutligen att det inte fanns anledning för riksdagen att uttala sig om var en eventuell utökning av den

sammanhållna kyrkomusikerutbildningen skall ske, utan att denna fråga bör prövas av bidragsbeviljande instans mot bakgrund av i första hand den kompetens som kan erbjudas.

Enligt vad utskottet erfarit har samordningsarbetet som omnämndes i yttrandet nyligen resulterat i att ett förslag lämnats av en arbetsgrupp för kyrkomusikerutbildning under ledning av Svenska kyrkans utbildningsnämnd. I detta förslag som avses vara underlag till den utbildningsproposition som kommer att behandlas av 1990 års kyrkomöte är utgångspunkten att kantorsutbildningen tills vidare skall begränsas till fem skolor, nämligen Sköndalsinstitutet och folkhögskolorna i Ransäter, Hjo, Oskarhamn och Mellansel. Skälet för denna begränsning anges huvudsakligen vara ett bristande rekryteringsunderlag. Beträffande examination föreslår arbetsgruppen att den nuvarande ordningen med examination under inseeende av musikaliska akademiers styrelse (SFS 1971:195) ersätts av ett examinationsförfarande under inseeende av Svenska kyrkan. Arbetsgruppen har också lämnat vissa förslag till finansiering av kantorsutbildningen dels med medel ur kyrkofonden, dels förändrade statsbidrag till berörda folkhögskolor.

Utskottet konstaterar således att frågor rörande kantorsutbildningens lokalisering, dimensionering och examinationsformer är under utredning av berörda parter. Utskottet finner mot bakgrund av den principiella inställning till folkhögskolornas verksamhet som utskottet redovisat utförligt i det tidigare nämnda yttrandet till kulturutskottet ingen anledning för riksdagen att göra något uttalande om kantorsutbildning vid Vadstena folkhögskola. Utskottet föreslår således att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub237 och 1989/90:Ub307 yrkande 3.

Enligt motion 1989/90:Ub820 (fp) yrkande 4 bör riksdagen göra ett uttalande om statligt stöd till *uppfinnarutbildningen på Grimstövs folkhögskola*.

Utskottet behandlade ett likalydande yrkande så sent som under hösten 1989 (1988/89:UbU5 s. 8). Utskottet anförde då att varje folkhögskola själv får bestämma sin verksamhet med hänsyn tagen till skolans ideologiska och kunskapsmässiga inriktning. Det ankommer således på den enskilda folkhögskolan att i enlighet med folkhögskoleförordningen avgöra hur tilldelade resurser i form av statsbidragsberättigade elevveckor skall användas. Med hänvisning till vad utskottet redan tidigare anfört i denna fråga avstyrks motion 1989/90:Ub820 yrkande 4.

7. Bidrag till viss central kursverksamhet

Föredragande statsrådet föreslår att anslaget förs upp med 41 400 000 kr., en ökning med 1 622 000 kr.

I motionerna 1989/90:Ub267 (fp) yrkande 8 och 1989/90:Ub825 (m) yrkande 35 hemställs att anslaget skall upphöra.

Utskottet har behandlat motsvarande motionsyrkanden under en lång följd av år. Med hänvisning till vad som anfördes under 1987/88 års riksmöte (UbU 1987/88:18 s. 28, rskr. 242) föreslår utskottet att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 8 och

1989/90:Ub825 yrkande 35 anvisar det belopp som regeringen begärt under anslaget. Därmed föreslås också att riksdagen godkänner att föreslagna medel från vuxenutbildningsavgiften används för att finansiera anslaget.

1989/90:UbU17

8. Bidrag till kontakttolkutbildning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att riksdagen till Bidrag till kontakttolkutbildning för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 4 252 000 kr.

Hemställan

Utskottet hemställer

Vuxenutbildningens struktur m.m.

1. beträffande *utredning av vuxenutbildningens struktur och organisation*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 2 och 1989/90:Ub314 yrkande 1,

res. 1. (m)

2. beträffande *principbeslut om allas rätt till en utbildningsnivå motsvarande två års gymnasiestudier*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub336 yrkande 1,

res. 2 (c)

Bidrag till kommunal utbildning för vuxna

3. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub220 yrkande 1, 1989/90:Ub267 yrkande 7, 1989/90:Ub304 yrkande 2 och 1989/90:Ub825 yrkande 28 till *Bidrag till kommunal utbildning för vuxna* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 621 598 000 kr.,

res. 3 (m)

res. 4 (fp)

4. beträffande *minskning av statsbidraget till sjukförsäkringsavgift och folkpensionsavgift för den kommunala utbildningen för vuxna fr.o.m. redovisningsåret 1989/90*

att riksdagen godkänner vad som förordats i proposition 1989/90:100,

5. beträffande *kommunal utbildning för vuxna i Kronobergs län*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub288 delvis, 1989/90:Ub304 yrkande 4 och 1989/90:Ub820 yrkande 1 delvis,

6. beträffande *uppdragsutbildning inom kommunal utbildning för vuxna*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub254 yrkande 1,

res. 5 (m)

7. beträffande *omfördelning mellan kommunramar*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 4 och
1989/90:Ub267 yrkande 1,

res. 6 (m)

res. 7 (fp)

8. beträffande *glesbygdsbegreppet inom kommunal utbildning
för vuxna*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub261,

9. beträffande *försöksverksamhet med friare former för uppsö-
kande verksamhet*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub267 yrkande 2,

res. 8 (fp)

10. beträffande *utbildning av elevassistenter*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub217,

11. beträffande *livsmedelstekniskt vuxengymnasium*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub236,

Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader

12. beträffande *anslagsbeloppet under Statens skolor för vuxna:
Utbildningskostnader*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 till *Statens
skolor för vuxna: Utbildningskostnader* för budgetåret 1990/91
anvisar ett förslagsanslag på 25 269 000 kr.,

13. beträffande *kurser inom datorområdet för handikappade*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub822 yrkande 6,

Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.

14. beträffande *anslagsbeloppet under Statens skolor för vuxna:
Undervisningsmaterial m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 till *Statens
skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.* för budgetåret
1990/91 anvisar ett reservationsanslag på 5 827 000 kr.,

Bidrag till studieförbunden m.m.

15. beträffande *det högre schablonbidragets belopp*

att riksdagen med avslag på motion 1989/90:Ub336 yrkande 2
godkänner vad som förordats i proposition 1989/90:100,

res. 9 (c)

16. beträffande *antalet studietimmar med högre schablonbidrag*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub303 yrkande 1 delvis
och 1989/90:Ub825 yrkande 30,

res. 10 (m)

res. 11 (vpk)

17. beträffande *tilläggsbidragens belopp*

att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub308 yrkande
1 delvis och 1989/90:Ub336 yrkande 3 godkänner vad som
förordats i proposition 1989/90:100,

res. 12 (c, vpk)

18. beträffande *avskaffande av vissa tilläggsbidrag*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis och
1989/90:Ub825 yrkande 29,

res. 13 (m)

19. beträffande *kursplanebundna universitetscirklar*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 6,
1989/90:Ub267 yrkande 5 och 1989/90:Ub825 yrkande 32,

res. 14 (m, fp)

20. beträffande *studiecirkelars och cirkelsammanskomsters längd*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub336 yrkande 6 och
1989/90:Ub825 yrkande 31,

res. 15 (m)

res. 16 (fp, c, mp)

21. beträffande *möjligheterna för nya studieförbund att få statsbidrag*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub282, 1989/90:Ub293
och 1989/90:Ub303 yrkande 2,

res. 17 (vpk)

res. 18 (mp)

22. beträffande *omfördelning av studietimmar inom den s.k. friare resursanvändningen*

att riksdagen avslår motion 1989/90:336 yrkande 5,

res. 19 (fp, c)

23. beträffande *bidrag till kulturverksamhet*
att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub254 yrkande
5 delvis, 1989/90:Ub314 yrkande 2, 1989/90:Ub332 och 1989/90:
Ub336 yrkande 7 godkänner vad som förordats i proposition
1989/90:100,

res. 20 (m, fp)

res. 21 (c, mp)

res. 22 (vpk)

24. beträffande *bidrag till verksamhet för handikappade*
att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub299,
1989/90:Ub309 yrkande 2 och 1989/90:Ub336 yrkande 4 godkän-
ner vad som förordats i proposition 1989/90:100,

res. 23 (m, fp, c)

25. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbun-
den samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften*
att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 och med
avslag på motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 3, 1989/90:Ub303
yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis, 1989/90:
Ub313, 1989/90:Ub336 yrkande 8 samt 1989/90:Ub825 yrkande-
na 33 och 34 till *Bidrag till studieförbunden m.m.* för budgetåret
1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 166 633 000 kr.,

res. 24 (m) - villk. 10 och 13

res. 25 (c) - villk. 9, 12 och 21

res. 26 (vpk) - villk. 11, 12 och 22

res. 27 (mp) - villk. 21

26. beträffande *uttalande om samhällsstödet till folkbildningen*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub312,

Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.

1989/90:UbU17

27. beträffande *folkhögskolans undervisningsvolym*

att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub292, 1989/90:Ub301 yrkande 4, 1989/90:Ub308 yrkande 3 delvis, 1989/90:Ub336 yrkande 9 och 1989/90:Ub804 yrkande 25 delvis, godkänner vad som förordats i proposition 1989/90:100,

res. 28 (fp, c, vpk)

res. 29 (mp)

28. beträffande *särskilt bidrag för nordiska elever*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 3 delvis och 1989/90:Ub336 yrkande 10 samt med anledning av motion 1989/90:Ub254 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

res. 30 (m) - motiv.

29. beträffande *ändrade regler för bidragsberäkning*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub254 yrkande 7,

res. 31 (m)

30. beträffande *bidrag till stiftelsen Vuxenutbildarcentrum*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub308 yrkande 2 delvis,

res. 32 (vpk)

31. beträffande *minskning av statsbidraget till sjukförsäkringsavgift och folkpensionsavgift för folkhögskolorna*

att riksdagen godkänner vad som förordats i proposition 1989/90:100,

32. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:100 och motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 3 delvis och 1989/90:Ub336 yrkande 11 samt med avslag på motionerna 1989/90:Ub308 yrkande 2 och 1989/90:Ub804 yrkande 25, båda delvis, till *Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 676 288 000 kr.,

res. 33 (fp, c, mp)

res. 34 (vpk)

33. beträffande *direktiv till folkhögskolekommittén m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub263 och 1989/90:Ub804 yrkande 24,

res. 35 (mp)

34. beträffande *kantorsutbildning vid Vadstena folkhögskola*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Ub237 och 1989/90:Ub307 yrkande 3,

35. beträffande *uppfinnarutbildning på Grimslövs folkhögskola*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Ub820 yrkande 4,

Bidrag till viss central kursverksamhet

1989/90:UbU17

36. beträffande *användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften till anslaget Bidrag till viss central kursverksamhet*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 8 och 1989/90:Ub825 yrkande 35, båda delvis, godkänner att 41 400 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1990/91 används till att finansiera anslaget,

res. 36 (m, fp)

37. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till viss central kursverksamhet*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 8 och 1989/90:Ub825 yrkande 35, båda delvis, till *Bidrag till viss central kursverksamhet* för budgetåret 1990/91 anvisar ett anslag på 41 400 000 kr.,

res. 36 (m, fp)

Bidrag till kontakttolkutbildning

38. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till kontakttolkutbildning*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:100 till *Bidrag till kontakttolkutbildning* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 4 252 000 kr.

Stockholm den 15 mars 1990

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Larz Johansson (c), Helge Hagberg (s), Bengt Silfverstrand (s), Lars Leijonborg (fp), Ingvar Johnsson (s), Margareta Israelsson (s), Berit Löfstedt (s), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Marianne Andersson i Vårgårda (c), Ewa Hedkvist Petersen (s), Jan Björkman (s), Ulf Melin (m), Birgit Henriksson (m), Ylva Johansson (vpk) och Gösta Lyngå (mp).

Reservationer

1. Utredning av vuxenutbildningens struktur och organisation (mom. 1)

Birger Hagård, Ulf Melin och Birgit Henriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkande 1 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det i framtiden behövs en vuxenutbildning av både allmän och kompetensgivande karaktär. Det måste finnas en vuxenutbildning som kan ge såväl bredd som fördjupning och kvalitet. Enligt utskottets uppfattning är gränserna mellan de olika formerna av vuxenutbildning oklara. Det bör därför utredas vilken rollfördelning och organisation den framtida vuxenutbildningen bör ha för att möta såväl enskilda människors som samhällets behov av mångfald, valfrihet och kompetens. Det finns exempelvis anledning att klargöra om en viss utbildning syftar till att ge allmän medborgerlig bildning eller yrkesutbildning, om utbildningen är av högskolekaraktär eller inte, om utbildningen är kompetensgivande eller inte i den meningen att den ger betyg och behörighet inför fortsatta studier eller anställning. En utredning bör vidare redovisa olika möjligheter för en bättre samordning mellan utbildningsanordnarna. Detta bör riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 2 och 1989/90:Ub314 yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *utredning av vuxenutbildningens struktur och organisation*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 2 och 1989/90:Ub314 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. Principbeslut om allas rätt till en utbildningsnivå motsvarande två års gymnasiestudier (mom. 2)

Larz Johansson och Marianne Andersson i Vårgårda (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Utskottet vill" och slutar med "det avstyrks" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning framstår svensk vuxenutbildning som helt unik vid en internationell jämförelse. Dels därför att den är så omfattande, dels därför att den är så mångsidig. Insikten om kunskapsens betydelse för såväl individens som samhällets utveckling har successivt förstärkts. Utskottet vill även understryka utbildningens betydelse för en balanserad regionalpolitisk utveckling där olika delar av landet ges möjligheter att hävda sig. Genom att erbjuda ett rikhaltigt utbud av utbildning för vuxna kan samhället medverka till att utjämna

utbildningsklyftor mellan olika generationer och olika grupper i samhället. Nya utbildningsbehov uppstår dock ständigt i takt med den tekniska utvecklingen och kunskapsmassans tillväxt.

Mot denna bakgrund anser utskottet att den samhällsstödda vuxenutbildningen även i fortsättningen behöver ha en betydande omfattning. Som grund för den fortsatta utvecklingen inom vuxenutbildningsområdet bör enligt utskottets uppfattning riksdagen fatta ett principbeslut om allas rätt till en utbildningsnivå motsvarande två års gymnasiestudier. Med ett sådant principbeslut av riksdagen kan utbildningsplaneringen inriktas på att finna de lämpligaste och mest effektiva formerna för att kompensera dem som inte haft tillgång till gymnasiestudier i ungdomsåren.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *principbeslut om allas rätt till en utbildningsnivå motsvarande två års gymnasiestudier*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna (möm. 3)

Birger Hagård, Ulf Melin och Birgit Henriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Utskottet är" och slutar med "förslagsanslag på 1 621 598 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna att vissa besparingar måste göras inom den kommunala utbildningen för vuxna av statsfinansiella skäl. Detta bör vara möjligt genom en bättre samordning och effektivisering av utbildningsinsatserna och genom en flexibel organisation. Därigenom bör en besparing om 75 milj.kr. kunna göras under detta anslag. Utskottet förutsätter att minskningen av undervisningsinsatserna inte drabbar utbildningen för grundvux och särsvux. Med hänvisning härtill föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub825 yrkande 28, med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub220 yrkande 1, 1989/90:Ub267 yrkande 7 och 1989/90:Ub304 yrkande 2 till Bidrag till kommunal utbildning för vuxna för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 546 598 000 kr.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub825 yrkande 28, med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub220 yrkande 1, 1989/90:Ub267 yrkande 7 och 1989/90:Ub304 yrkande 2 till *Bidrag till kommunal utbildning för vuxna* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 546 598 000 kr.,

4. Anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna (mom. 3)

1989/90:UbU17

Lars Leijonborg och Carl-Johan Wilson (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Utskottet är" och slutar med "förslagsanslag på 1 621 598 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet vill erinra om att vuxna psykiskt utvecklingsstörda har rätt till utbildning inom ramen för sÄrvux (4 a kap. vuxenutbildningslagen). SÄrvux är en kompetensinriktad utbildning som syftar till att ge de vuxna psykiskt utvecklingsstörda möjlighet att skaffa sig kunskaper som motsvarar dem som ges i grundsÄrskolan. Antalet undervisningstimmar som hittills tilldelats sÄrvux är enligt utskottets mening otillräckligt. I likhet med motionÄrerna anser utskottet att ytterligare ca 100 000 undervisningstimmar bör tillföras sÄrvux. Kostnaden för denna ökning av undervisningstimmar berÄknas till 30 milj.kr.

Utskottet anser vidare att antalet undervisningstimmar för gymnasieskolekurser — i sÄvÄl allmänna ämnen som yrkesÄmnen — bör minska med 30 000. DÄrmed kan en besparing på 9 milj.kr. göras.

Utskottet föreslÄr att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90: Ub220 yrkande 1 och 1989/90:Ub267 yrkande 7, med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub304 yrkande 2 samt med avslag på motion 1989/90:Ub825 yrkande 28 till Bidrag till kommunal utbildning för vuxna för budgetÄret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 642 598 000 kr.

dels att moment 3 i utskottets hemstÄllan bort ha följande lydelse:

3. betrÄffande *anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub220 yrkande 1 och 1989/90:Ub267 yrkande 7, med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub304 yrkande 2 samt med avslag på motion 1989/90:Ub825 yrkande 28 till *Bidrag till kommunal utbildning för vuxna* för budgetÄret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 642 597 000 kr.,

5. Uppdragsutbildning inom kommunal utbildning för vuxna (mom. 6)

Birger HagÄrd, Ulf Melin och Birgit Henriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Utskottet hänvisar" och på s. 12 slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill i likhet med motionÄrerna understryka de positiva effekterna av uppdragsutbildningen för skolvÄsendet. Gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen samt Även hÖgskolan får genom uppdragsutbildningen möjligheter till samarbete med fÖretag och institutioner inom sÄvÄl det privata som det offentliga nÄringslivet. PÄ sÄ sÄtt kan skolans och hÖgskolans undervisning pÄ ett naturligt sÄtt

anpassas till arbetslivets villkor. Utskottet vill dock erinra om att all uppdragsutbildning skall vara självfinansierad och att den inte får inkräkta på den ordinarie undervisningen. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub254 yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 6 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

6. beträffande *uppdragsutbildning inom kommunal utbildning för vuxna*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub254 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. Omfördelning mellan kommunramar (mom. 7)

Birger Hagård, Ulf Melin och Birgit Henriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar med "Utskottet utgår" och slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna att statsbidragssystemet för den kommunala vuxenutbildningen bör göras mera flexibelt. Nu gällande bestämmelser om omfördelning mellan kommunramarna är enligt utskottets uppfattning alltför begränsade. Systemet leder till att verksamheten styrs av ramar i stället för av de faktiska behoven.

Mot denna bakgrund föreslås att länskolnämnderna får fatta beslut i de fall kommunerna begär att få göra en större omfördelning än vad nu gällande bestämmelser medger. Med ett friare system skapas förutsättningar för att göra utbildningen mera effektiv och utnyttja tillgängliga resurser på ett ändamålsenligt sätt. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub254 yrkande 4 och med anledning av motion 1989/90:Ub267 yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

7. beträffande *omfördelning mellan kommunramar*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub254 yrkande 4 och med anledning av motion 1989/90:Ub267 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. Omfördelning mellan kommunramar (mom. 7)

Lars Leijonborg och Carl-Johan Wilson (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar med "Utskottet utgår" och slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att den nuvarande uppdelningen av undervisningstimmar för gymnasieskolekurser på två delramar – dels kurser i teoretiska ämnen (etapperna 2–4), dels yrkesinriktad utbildning – inte är helt självklar och rymmer flera gränsdragningsproblem. Vissa ämnen som förekommer i teoretiska kurser är i hög grad yrkesinriktade, t.ex. sådana ekonomiska ämnen som distribution, redovisning och administration samt ett stort antal tekniska ämnen. Å andra sidan finns det inom den yrkesinriktade utbildningen ämnen som till sin karaktär är teoretiska, t.ex. inom utbildningen i ADB. Utskottet föreslår därför

att den nuvarande uppdelningen på två delramar ersätts med en gemensam ram för gymnasiala kurser. Detta har även SÖ föreslagit i sin anslagsframställning för budgetåret 1990/91. Enligt utskottets uppfattning skulle en totalresurs för gymnasial utbildning underlätta för kommunerna att planera den kompetensinriktade utbildningen inom komvux. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub267 yrkande 1 och med anledning av motion 1989/90:Ub254 yrkande 4 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

7. *beträffande omfördelning mellan kommunramar*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub267 yrkande 1 och med anledning av motion 1989/90:Ub254 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. Försöksverksamhet med friare former för uppsökande verksamhet (mom. 9)

Lars Leijonborg och Carl-Johan Wilson (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet vill" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna att nya vägar bör prövas för att utveckla den kommunala vuxenutbildningen. Därför bör en försöksverksamhet startas i enlighet med vad som anförs i motion 1989/90:Ub267 yrkande 2. Verksamheten bör avse intensifierad uppsökande verksamhet och särskilda ekonomiska och pedagogiska insatser för att stimulera korttidsutbildade till studier. Utskottet anser även att försöksverksamheten bör innebära rätt för kommun att för vissa kurser uttaga kursavgifter av de studerande eller deras arbetsgivare. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:267 yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 9 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

9. *beträffande försöksverksamhet med friare former för uppsökande verksamhet*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub267 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Det högre schablonbidragets belopp (mom. 15)

Larz Johansson och Marianne Andersson i Vårgårda (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "När det gäller" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

När det gäller bidragsbeloppen konstaterar utskottet att propositionens förslag medför en fortsatt urholkning som inte kan accepteras. Det högre schablonbidraget bör höjas med 10 kr. till 113 kr. per studietimme. Utskottet föreslår att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 2 och med anledning av proposition 1989/90:100 ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 15 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

15. beträffande *det högre schablonbidragets belopp*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 2
och med anledning av proposition 1989/90:100 som sin mening
ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Antalet studietimmar med högre schablonbidrag (mom. 16)

Birger Hagård, Ulf Melin och Birgit Henriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med
"Utskottet anser" och slutar med "yrkande 30" bort ha följande
lydelse:

Utskottet anser att besparingar är nödvändiga även när det gäller
statens kostnader för studieförbundens verksamhet. De bör göras på
sådan sätt att de inte drabbar verksamhetens kvalitet. Som ett led i de
besparingar som utskottet nedan föreslår bör därför antalet högscha-
blontimmar minskas. Detta bör riksdagen med bifall till motion
1989/90:Ub825 yrkande 30 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 16 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

16. beträffande *antalet studietimmar med högre schablonbidrag*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub825 yrkande 30
och med avslag på motion 1989/90:Ub303 yrkande 1 delvis som
sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. Antalet studietimmar med högre schablonbidrag (mom. 16)

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med
"Utskottet anser" och slutar med "yrkande 30" bort ha följande
lydelse:

Utskottet anser det angeläget att undanröja den kraftiga obalansen i
andelen högshablontimmar som tilldelas SISU å ena sidan och övriga
studieförbund å den andra.

Utskottet föreslår därför att riksdagen med bifall till motion
1989/90:Ub303 yrkande 1 delvis och med avslag på motion 1989/90:
Ub825 yrkande 30 som sin mening ger regeringen till känna vad
utskottet anfört.

dels att moment 16 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

16. beträffande *antalet studietimmar med högre schablonbidrag*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub303 yrkande 1
delvis och med avslag på motion 1989/90:Ub825 yrkande 30 som
sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

12. Tilläggsbidragens belopp (mom. 17)

1989/90:UbU17

Larz Johansson (c), Marianne Andersson i Vårgårda (c) och Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "När det gäller" och slutar med "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

När det gäller tilläggsbidragens storlek ansluter sig utskottet till regeringens förslag, utom i fråga om tilläggsbidraget till cirklar i glesbygd. Kostnaderna för cirkelverksamhet i glesbygd har ökat så mycket att tilläggsbidraget bör höjas. Detta bör riksdagen med anledning av motionerna 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis och 1989/90:Ub336 yrkande 3 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 17 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

17. beträffande *tilläggsbidragens belopp*

att riksdagen med anledning av motionerna 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis och 1989/90:Ub336 yrkande 3 och med anledning av proposition 1989/90:100 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

13. Avskaffande av vissa tilläggsbidrag (mom. 18)

Birger Hagård, Ulf Melin och Birgit Henriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "yrkande 29" bort ha följande lydelse:

Staten bör inte genom bidragen styra studieförbundens inriktning till vissa områden. Tilläggsbidragen till studiecirklar i hemspråk och i svenska, matematik och samhällsinriktade ämnen innebär en sådan styrning. Dessa tilläggsbidrag bör därför upphöra. Utskottet föreslår att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis och 1989/90:Ub825 yrkande 29 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 18 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

18. beträffande *avskaffande av vissa tilläggsbidrag*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis och 1989/90:Ub825 yrkande 29 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

14. Kursplanebundna universitetscirklar (mom. 19)

Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Ulf Melin (m) och Birgit Henriksson (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Förslag av" och på s. 17 slutar med "yrkande 32" bort ha följande lydelse:

Den decentraliserade högskoleutbildning som universitet och högskolor kan erbjuda inom knappa resurser bör enligt utskottets mening kunna kompletteras med kursplanebundna universitetscirklar i studieförbundens regi. Det är av rättviseskäl starkt motiverat att på detta sätt

kunna erbjuda människor i glesbygd och på små orter en utbildning som annars blir förbehållen dem som bor i närheten av eller på högskoleorterna. Mot bakgrund av det anförda bör riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 6, 1989/90:Ub267 yrkande 5 och 1989/90:Ub825 yrkande 32 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anför.

dels att moment 19 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

19. beträffande *kursplanebundna universitetscirklar*
att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 6, 1989/90:Ub267 yrkande 5 och 1989/90:Ub825 yrkande 32 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

15. Studiecirkels och cirkelsammankomsters längd (mom. 20)

Birger Hagård, Ulf Melin och Birgit Henriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 17 börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "yrkande 31" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att en sådan ordning bör införas att fyra bidragsberättigade studietimmar får medräknas vid varje sammankomst i stället för tre. Det totala antalet studietimmar får dock inte ökas. Detta bör beaktas när förslag till nytt statsbidragssystem utformas. Vad som nu sagts bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub825 yrkande 31 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 20 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

20. beträffande *studiecirkels och cirkelsammankomsters längd*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub825 yrkande 31 och med avslag på motion 1989/90:Ub336 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

16. Studiecirkels och cirkelsammankomsters längd (mom. 20)

Larz Johansson (c), Lars Leijonborg (fp), Carl-Johan Wilson (fp), Marianne Andersson i Vårgårda (c) och Gösta Lyngå (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 17 börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "yrkande 31" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att förslaget om kortare studiecirkels är intressant och bör prövas som försöksverksamhet. I avvaktan på det aviserade förslaget till strategi för vuxenutbildningen under 1990-talet bör i övrigt inga förändringar göras i reglerna för vilka studiecirkels som berättigar till statsbidrag. Riksdagen bör således med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 6 och med avslag på motion 1989/90:Ub825 yrkande 31 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anför.

dels att moment 20 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

20. beträffande *studiecirkelars och cirkelsammanskomsters längd*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 6
och med avslag på motion 1989/90:Ub825 yrkande 31 som sin
mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

17. Möjligheterna för nya studieförbund att få statsbidrag (mom. 21)

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Utskottet utgår" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Det är angeläget att idrottsrörelsens studieförbund SISU inte hämmas i sin pågående expansion. Den motverkas av att fördelningen av högschablontimmarna skall ligga fast under en hel treårsperiod. Skolöverstyrelsen bör enligt utskottets mening få i uppdrag att i sin bidragsfördelning skapa skäligt expansionsutrymme för SISU. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub303 yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 21 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

21. beträffande *möjligheterna för nya studieförbund att få statsbidrag*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub303 yrkande 2
och med avslag på motionerna 1989/90:Ub282 och 1989/90:
Ub293 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet
anfört,

18. Möjligheterna för nya studieförbund att få statsbidrag (mom. 21)

Gösta Lyngå (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Utskottet utgår" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att kravet på 50 000 studietimmar i tre år är en för hög tröskel. Utskottet utgår från att reglernas inverkan på bildandet av nya studieförbund ingår i de överväganden som nu pågår inom utbildningsdepartementet. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub293, med anledning av motion 1989/90:Ub303 yrkande 2 och med avslag på motion 1989/90:Ub282 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 21 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

21. beträffande *möjligheterna för nya studieförbund att få statsbidrag*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub293, med anledning av motion 1989/90:Ub303 yrkande 2 och med avslag på motion 1989/90:Ub282 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

19. Omfördelning av studietimmar inom den s.k. friare resursanvändningen (mom. 22)

1989/90:UbU17

Larz Johansson (c), Lars Leijonborg (fp), Carl-Johan Wilson (fp) och Marianne Andersson i Vårgårda (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "yrkande 5" bort ha följande lydelse:

Flera av studieförbunden anordnade föregående budgetår verksamhet som vida översteg de tio procenten, samtidigt som andra studieförbund redovisade en mindre verksamhet och inte utnyttjade hela den tillgängliga resursen. Utskottet anser att reglerna bör ändras så att den för detta ändamål avdelade resursen kan bli fullt utnyttjad. Riksdagen bör därför med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 5 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 22 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

22. beträffande *omfördelning av studietimmar inom den s.k. friare resursanvändningen*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

20. Bidrag till kulturverksamhet (mom. 23)

Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Ulf Melin (m) och Birgit Henriksson (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Utbildningsutskottet ansluter" och slutar med "yrkande 7" bort ha följande lydelse:

Utbildningsutskottet delar motionärernas uppfattning att det nuvarande bidragssystemet i vad gäller studieförbundens kulturverksamhet är kostnadsdrivande på ett olyckligt sätt. Det beror på att bidraget fördelas mellan studieförbunden i relation till redovisade kostnader. Stödets utformning bör därför förändras. Om varje studieförbund i stället tilldelats en kostnadsram inom vilket det självständigt fick utforma sin verksamhet och besluta om vilka områden som borde främjas skulle friheten öka och den ekonomiska pressen avta.

Utskottet föreslår därför att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis och 1989/90:Ub314 yrkande 2, med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub332 och 1989/90:Ub336 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utbildningsutskottet anfört.

dels att moment 23 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

23. beträffande *bidrag till kulturverksamhet*
att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis och 1989/90:Ub314 yrkande 2, med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub332 och 1989/90:Ub336 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

21. Bidrag till kulturverksamhet (mom. 23)

1989/90:UbU17

Larz Johansson (c), Marianne Andersson i Vårgårda (c) och Gösta Lyngå (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Utbildningsutskottet ansluter" och slutar med "yrkande 7" bort ha följande lydelse:

Studieförbundens kulturverksamhet har stor betydelse för utvecklingen av kulturlivet på regional och lokal nivå. Verksamheten bidrar också till att förbättra möjligheterna för nya grupper att komma i kontakt med olika kulturyrtingar. Den ger också arbetstillfällen för kulturarbetare i hela landet.

Utbildningsutskottet anser därför att bidraget till kulturverksamhet skall utgå med 5 milj.kr. utöver vad regeringen föreslagit. Utskottet föreslår därför att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 7, med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis, 1989/90:Ub314 yrkande 2 och 1989/90:Ub332 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 23 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

23. beträffande *bidrag till kulturverksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 7, med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis, 1989/90:Ub314 yrkande 2 och 1989/90:Ub332 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

22. Bidrag till kulturverksamhet (mom. 23)

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Utbildningsutskottet ansluter" och slutar med "yrkande 7" bort ha följande lydelse:

Utbildningsutskottet konstaterar att det statliga bidraget till amatörkulturen inom bl.a. studieförbundens kulturverksamhet i regeringens förslag får stå tillbaka för bidrag till det institutionella kulturlivet. Vidare vill utskottet peka på att bidraget till studieförbundens kulturverksamhet i dag täcker endast omkring 40% av kostnaderna, medan det från början var tänkt att 75% av kostnaderna skall täckas. Bidraget till kulturverksamhet har således urholkats. Mot denna bakgrund anser utskottet att bidraget nästa budgetår bör förstärkas med 27,5 milj.kr. i enlighet med kulturrådets förslag, dvs. med 22,5 milj.kr. utöver förslaget i propositionen. Utskottet föreslår således att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub332, med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis, 1989/90:Ub314 yrkande 2 samt 1989/90:Ub336 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att moment 23 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1989/90:UbU17

23. beträffande *bidrag till kulturverksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub332, med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub254 yrkande 5 delvis, 1989/90:Ub314 yrkande 2 samt 1989/90:Ub336 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

23. Bidrag till verksamhet för handikappade (mom. 24)

Larz Johansson (c), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Marianne Andersson i Vårgårda (c), Ulf Melin (m) och Birgit Henriksson (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar med "Enligt vad utskottet" och slutar med "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning är antalet medlemsorganisationer inte en rättvis grund för bidragsfördelningen. Verksamhetens omfattning och det därav följande behovet av utvecklingsarbete är också ett mått på behovet av särskilda insatser. Utskottet föreslår att bidraget till verksamhet för handikappade fördelas efter den i studieförbundens redovisning mätbara verksamheten för handikappade. Regeringen bör ge skolöverstyrelsen i uppdrag att utforma fördelningsreglerna i enlighet med detta. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub299 och 1989/90:Ub336 yrkande 4 och med anledning av motion 1989/90:Ub309 yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 24 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

24. beträffande *bidrag till verksamhet för handikappade*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub299 och 1989/90:Ub336 yrkande 4 samt med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub309 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

24. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften (mom. 25)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 10 och 13

Birger Hagård, Ulf Melin och Birgit Henriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkandena 33 och 34" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att besparingar måste göras även på bidragen till studieförbunden. De bör göras på sådant sätt att statens styrning av studieförbundens verksamhet minskar och studieförbunden får jämförbara arbetsvillkor. Anslaget bör minska med 175 milj.kr. genom att flertalet tilläggsbidrag tas bort och antalet högschablontimmar minskas.

Vidare bör ytterligare 111 400 000 kr. av de medel som tillfaller staten genom vuxenutbildningsavgiften tillföras detta anslag. Utskottet föreslår att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub825 yrkandena 33 och 34 och med avslag på proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 3, 1989/90:Ub303 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub313 och 1989/90:Ub336 yrkande 8 till Bidrag till studieförbunden m.m. för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 991 633 000 kr. samt godkänner vad utskottet anfört om vuxenutbildningsavgiften.

dels att moment 25 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

25. beträffande *anslagsbeloppet till Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften* att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub825 yrkandena 33 och 34 och med avslag på proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 3, 1989/90:Ub303 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis, motion 1989/90:Ub313 och 1989/90:Ub336 yrkande 8 till *Bidrag till studieförbunden m.m.* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 991 633 000 kr. samt godkänner vad utskottet anfört om vuxenutbildningsavgiften,

25. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften (mom. 25)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 9, 12 och 21

Larz Johansson och Marianne Andersson i Vårgårda (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkandena 33 och 34" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att bidragsbeloppen dels för det högre schablonbidraget, dels för tilläggsbidrag till glesbygdscirklar bör höjas mer än vad regeringen har föreslagit. Anslagsbeloppet behöver därför höjas. Dessutom bör bidraget till kulturverksamhet höjas med 5 milj.kr. utöver regeringens förslag. Utskottet föreslår därför att riksdagen, med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 8, med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis och med avslag på motion 1989/90:Ub825 yrkandena 33 och 34 till Bidrag till studieförbunden m.m. för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 213 263 000 kr.

dels att moment 25 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

25. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften* att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 8, med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis samt med avslag på motion

1989/90:Ub825 yrkandena 33 och 34 till *Bidrag till studieförbunden m.m.* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 213 263 000 kr.,

1989/90:UbU17

26. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften (mom. 25)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 11, 12 och 22

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkandena 33 och 34" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det högre schablonbidraget och bidraget till glesbygdscirklar bör öka med tillsammans 50 milj.kr. Dessutom bör bidragen till studieförbundens centrala organisationskostnader, till deras pedagogiska verksamhet och utvecklingsarbete och till deras verksamhet för handikappade öka. Kostnaderna för detta beräknas till 4,8 milj.kr. Vidare bör bidraget till kulturverksamhet öka med 22,5 milj.kr. utöver regeringens förslag. Riksdagen bör således, med bifall till motion 1989/90:Ub308 yrkande 1, med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub336 yrkande 8 samt med avslag på motion 1989/90:Ub825 yrkandena 33 och 34 till *Bidrag till studieförbunden m.m.* för budgetåret 1990/91 anvisa ett förslagsanslag på 1 243 930 000 kr.

dels att moment 25 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

25. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften* att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis, med anledning av proposition 1989/90:100 och motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 3, 1989/90:Ub303 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub313 och 1989/90:Ub336 yrkande 8 samt med avslag på motion 1989/90:Ub825 yrkandena 33 och 34 till *Bidrag till studieförbunden m.m.* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 243 930 000 kr.,

27. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften (mom. 25)

Under förutsättning av bifall till reservation 21

Gösta Lyngå (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkandena 33 och 34" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt regeringens förslag när det gäller antalet högschablontimmar, bidragsbelopp för schablonbidragen

och olika tilläggsbidrag och bidrag till verksamhet för handikappade och avstyrkt de motionsförslag som berör de nämnda bidragen. Utskottet har vidare föreslagit att bidrag till kulturverksamhet skall utgå med 5 milj.kr. utöver vad regeringen föreslagit.

För bidragen — — — (= utskottet) — — — dessa punkter.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 7, med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 3, 1989/90:Ub303 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub313, 1989/90:Ub336 yrkande 8 samt 1989/90:Ub825 yrkandena 33 och 34 till Bidrag till studieförbunden m.m. anvisar ett förslagsanslag på 1 171 633 000 kr.

dels att moment 25 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

25. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub336 yrkande 7, med anledning av proposition 1989/90:100 och med avslag på motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 3, 1989/90:Ub303 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 1 delvis, 1989/90:Ub313, 1989/90:Ub336 yrkande 8 samt 1989/90:Ub825 yrkandena 33 och 34 till *Bidrag till studieförbunden m.m.* anvisar ett förslagsanslag på 1 171 633 000 kr.,

28. Folkhögskolans undervisningsvolym (mom. 27)

Larz Johansson (c), Lars Leijonborg (fp), Carl-Johan Wilson (fp), Marianne Andersson i Vårgårda (c) och Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar med "I likhet" och slutar med "av riksdagen" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med SÖ att det samlade behovet av elevveckor skall bedömas med hänsyn till summan av dels de garanterade volymerna för varje folkhögskola, som skall fastställas utifrån verksamhetsvolymen för 1987/88 och 1988/89, dels effekterna av tidigare beslut, och slutligen vikten av att nya skolor ges tillfälle att öka till ca 4 000 elevveckor vardera. Antalet bidragsveckor bör därför öka med 8 800 till totalt 709 850, vilket motsvarar ett ökat medelsbehov om 7 milj.kr. Vad utskottet anfört om utökning av folkhögskolans undervisningsvolym bör riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 3 delvis, 1989/90:Ub336 yrkande 9 och 1989/90:Ub804 yrkande 25 delvis samt med anledning av proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub292 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 27 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

27. beträffande *folkhögskolans undervisningsvolym*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 3 delvis, 1989/90:Ub336 yrkande 9 och 1989/90:Ub804 yrkande 25 delvis, med anledning av

proposition 1989/90:100 och motion 1989/90:Ub292 samt med avslag på motion 1989/90:Ub301 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

1989/90:UbC17

29. Folkhögskolans undervisningsvolym (mom. 27)

Gösta Lyngå (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar med "I likhet" och på s. 23 slutar med "yrkande 4 avslås" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med SÖ att det samlade behovet av elevveckor skall bedömas med hänsyn till summan av dels de garanterade volymerna för varje folkhögskola, som skall fastställas utifrån verksamhetsvolymen för 1987/88 och 1988/89, dels effekterna av tidigare beslut, och slutligen vikten av att nya skolor ges tillfälle att öka till ca 4 000 elevveckor vardera. Antalet bidragsveckor bör därför öka med 8 800 till totalt 709 850, vilket motsvarar ett ökat medelsbehov om 7 milj.kr. Vid fördelningen av bidragsveckorna bör de nya folkhögskolornas behov av stöd beaktas särskilt.

Vad gäller teckenspråksundervisning för anhöriga till döva eller hörselskadade delar utskottet motionärernas uppfattning att det är angeläget att sådan utbildning kommer till stånd. Om de tilldelade kvoterna av bidragsveckor för berörda folkhögskolor inte räcker till för att anordna erforderlig utbildning bör enligt utskottets mening särskilda medel utgå för överskjutande volym.

Vad utskottet anfört om utökad undervisningsvolym för bl.a. nya folkhögskolor och teckenspråksundervisning för anhöriga bör riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub292, 1989/90:Ub301 yrkande 4, 1989/90:Ub308 yrkande 3 delvis, 1989/90:Ub336 yrkande 9 och 1989/90:Ub804 yrkande 25 delvis samt med anledning av proposition 1989/90:100 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 27 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

27. beträffande *folkhögskolans undervisningsvolym*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub292, 1989/90:Ub301 yrkande 4, 1989/90:Ub308 yrkande 3 delvis, 1989/90:Ub336 yrkande 9 och 1989/90:Ub804 yrkande 25 delvis samt med anledning av proposition 1989/90:100 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

30. Särskilt bidrag för nordiska elever (mom. 28, motiveringen)

Birger Hagård, Ulf Melin och Birgit Henriksson (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 23 börjar med "Utskottet delar" och slutar med "under anslaget" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar — — — (= utskottet) — — — under anslaget.

Utskottet anser därjämte att Sverige i lämpliga sammanhang bör verka för att de övriga nordiska länderna på motsvarande sätt underlättar för svenska elever att studera på deras folkhögskolor.

31. Ändrade regler för bidragsberäkning (mom. 29)

Birger Hagård, Ulf Melin och Birgit Henriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 23 börjar med "Utskottet anser," och slutar med "yrkande 7" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det inte är rättvist i den trängda ekonomiska situation som många folkhögskolor befinner sig i att samma belopp utgår per elevvecka, oavsett hur långa eller korta kurserna är. Utskottet anser därför att statsbidraget skall reduceras för kurser som pågår mindre än en vecka. Vad utskottet anfört om bidragsberäkningen bör riksdagen med bifall till motion 1989/90: Ub254 yrkande 7 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 29 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

29. *beträffande ändrade regler för bidragsberäkning*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub254 yrkande 7
som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

32. Bidrag till stiftelsen Vuxenutbildarcentrum (mom. 30)

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar med "Utskottet delar" och slutar med "yrkande 2 delvis" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas och SÖ:s uppfattning att stiftelsen Vuxenutbildarcentrum är värd stöd. Utskottet föreslår därför att ett permanent bidrag beviljas för stiftelsen. För budgetåret 1990/91 föreslås ett bidrag om 1 080 000 kr. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub308 yrkande 2 delvis som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 30 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

30. *beträffande bidrag till stiftelsen Vuxenutbildarcentrum*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub308 yrkande 2
delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet
anfört,

33. Anslagsbeloppet under Bidrag till driften av folkhögskolor m.m. (mom. 32)

Under förutsättning av bifall till reservation 27 eller 28

Larz Johansson (c), Lars Leijonborg (fp), Carl-Johan Wilson (fp), Marianne Andersson i Vårgårda (c) och Gösta Lyngå (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar med "Vad gäller" och slutar med "676 288 000 kr." bort ha följande lydelse:

Vad gäller beräkningen av *anslagsbeloppet* hänvisar utskottet till vad som tidigare anförts om dels ökad undervisningsvolym motsvarande ett ökat bidrag om 7 milj.kr., dels ett särskilt bidrag om 2 milj.kr. för nordiska elevers studier. Utskottet föreslår således att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis och 1989/90:Ub336 yrkande 11, med anledning av proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub308 yrkande 3 och 1989/90:Ub804 yrkande 25, båda delvis, samt med avslag på motion 1989/90:Ub308 yrkande 2 delvis för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 683 288 000 kr.

dels att moment 32 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

32. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till driften av folkhögskolor*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis och 1989/90:Ub336 yrkande 11, med anledning av proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub308 yrkande 3 och 1989/90:Ub804 yrkande 25, båda delvis, samt med avslag på motion 1989/90:Ub308 yrkande 2 delvis till *Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 683 288 000 kr.,

34. Anslagsbeloppet under Bidrag till driften av folkhögskolor m.m. (mom. 32)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 27 och 31

Ylva Johansson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar med "Vad gäller" och slutar med "676 288 000 kr." bort ha följande lydelse:

Vad gäller beräkningen av *anslagsbeloppet* hänvisar utskottet till vad som tidigare anförts om dels ökad undervisningsvolym motsvarande ett ökat bidrag om 7 milj.kr., dels ett särskilt bidrag om 2 milj.kr. för nordiska elevers studier, dels slutligen ett särskilt bidrag om 1 080 000 kr. till stiftelsen Vuxenutbildarcentrum. Utskottet föreslår således att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub308 yrkande 2 delvis och med anledning av proposition 1989/90:100 samt motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande 3 delvis, 1989/90:Ub336 yrkande 11 och 1989/90:Ub804 yrkande 25 delvis för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 684 368 000 kr.

dels att moment 32 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

32. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub308 yrkande 2 delvis och med anledning av proposition 1989/90:100 och motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 6 delvis, 1989/90:Ub308 yrkande

3 delvis, 1989/90:Ub336 yrkande 11 samt 1989/90:Ub804 yrkande 25 delvis till *Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.* anvisar ett förslagsanslag på 684 368 000 kr.,

1989/90:UbU17

35. Direktiv till folkhögskolekommittén m.m. (mom. 33)

Gösta Lyngå (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar med "Vad gäller" och slutar med "yrkande 24" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är angeläget att folkhögskolans frihet garanteras samtidigt som den ges tillräckliga resurser för att behålla och utveckla sin särart. Utskottet anser vidare att sådana kurser och projekt som utgör alternativ till tillväxtekonomiskt tänkande skall gynnas.

Vad gäller motionärernas förslag att ändra åldersgränsen från 18 till 16 år tillstyrks detta av utskottet, då därigenom elever som kommer från grundskolan får möjlighet att direkt påbörja studier vid folkhögskola.

Vad utskottet anfört om folkhögskolans frihet och åldersgräns för antagning bör riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub804 yrkande 24 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 33 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

33. beträffande *direktiv till folkhögskolekommittén m.m.* att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Ub804 yrkande 24 och med avslag på motion 1989/90:Ub263 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

36. Bidrag till viss central kursverksamhet (mom. 36—37)

Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Carl-Johan Wilson (fp), Ulf Melin (m) och Birgit Henriksson (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 26 börjar med "Utskottet har" och på s. 27 slutar med "finansiera anslaget" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att anslaget bör upphöra. Riksdagen bör således bifalla motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 8 och 1989/90:Ub825 yrkande 35.

dels att momenten 36 och 37 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

36—37. beträffande *användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften samt anslaget Bidrag till viss central kursverksamhet* att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Ub267 yrkande 8 och 1989/90:Ub825 yrkande 35 samt med avslag på proposition 1989/90:100 beslutar att anslaget Bidrag till viss central kursverksamhet skall upphöra att gälla.

Kantorsutbildning vid Vadstena folkhögskola (mom. 34)

Birger Hagård (m) anför:

Jag delar utskottets uppfattning att riksdagen inte skall uttala sig om vilken verksamhet som skall bedrivas vid våra folkhögskolor. Däremot anser jag att det är märkligt att arbetsgruppen för kyrkomusikerutbildning som utsetts av Svenska kyrkans utbildningsnämnd ansett att de resurser och den kompetens som uppenbarligen finns vid Vadstena folkhögskola i framtiden inte bör utnyttjas när det gäller att utbilda kyrkomusiker.

Kulturutskottets yttrande

1989/90:2y

Bidrag till studieförbunden m.m.

Till utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet har den 6 februari 1990 beslutat bereda kulturutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1989/90:100 bil. 10 punkt C 4. Bidrag till studieförbunden m.m. jämte motionerna 1989/90: Ub254 yrkande 5, 1989/90:Ub314 yrkande 2, 1989/90:Ub332 samt 1989/90:Ub336 yrkandena 7 och 8.

Utskottet

I propositionen beräknas till bidrag till kulturverksamhet inom studieförbunden 130 000 000 kr. för nästa budgetår. Förslaget innebär en ökning med 5 milj.kr. Föredragande statsrådet redovisar att studieförbunden under verksamhetsåret 1988/89 anordnade 102 869 kulturprogram med 605 770 medverkande och ca 11,2 miljoner besökande. Antalet kulturgrupper var 27 475 med 411 581 deltagare. Genom länsbildningsförbunden anordnades 2 923 kulturprogram med 296 186 deltagare. I propositionen föreslås vidare att anslagsposten Bidrag till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden skall höjas med 141 000 kr. till 3 678 000 kr.

En höjning av bidraget till kulturverksamhet inom studieförbunden yrkas i två motioner, nämligen Ub332 (vpk) och Ub336 (c). Motionärerna erinrar om att den ursprungliga avsikten med bidraget till kulturverksamhet inom studieförbunden var att täcka 75% av kostnaderna, medan kostnadstäckningen i dag är omkring 40%.

I motion Ub332 anförs att urholkningen av bidraget kommer att leda till att antalet kulturgrupper minskas och att allt större del av kulturgruppernas verksamhet kommer att föras över till studiecirkelverksamhet. Motionärerna hemställer att bidraget till kulturverksamhet skall höjas med 22,5 milj.kr. utöver regeringens förslag, dvs. till den nivå som kulturrådet föreslagit.

Enligt motion Ub336 är den av regeringen föreslagna ökningen med 5 milj.kr. nästa budgetår otillräcklig. Därför föreslår motionärerna att bidraget skall höjas med ytterligare 5 milj.kr. till totalt 135 milj.kr. (yrkandena 7 och 8).

Utskottet erinrar om att bidraget till kulturverksamhet inom studieförbunden förstärktes genom beslut vid föregående riksmöte. Bidraget höjdes med närmare 17,5 milj.kr. Mot denna bakgrund kan utskottet i år tillstyrka den begränsade höjning med 5 milj.kr. som föreslås i

propositionen. Utskottet föreslår därför att utbildningsutskottet med avslag på motionsyrkandena skall tillstyrka regeringens förslag till medelsberäkning.

Utbildningsutskottet bör vidare tillstyrka den föreslagna beräkningen av bidrag till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden.

I två andra motioner, nämligen Ub254 (m) yrkande 5 och Ub314 (m) yrkande 2, förordas en ny utformning av bidragen till studieförbundens kulturverksamhet.

Det nu gällande systemet för fördelning av bidrag mellan studieförbunden baseras på uppgifter från förbunden till kulturrådet om statsbidragsberättigade kostnader. Förbundens utgifter för kulturverksamhet i glesbygd samt för invandrare och handikappade får tas upp till 100%, medan 75% av övriga kostnader får tas upp. På grundval av de sålunda framräknade utgifterna beräknar kulturrådet vilken andel av det totala statliga bidraget som varje förbund är berättigat till. Vid beräkningen tas hänsyn till vilka kostnader förbunden haft under de tre senaste åren för att skapa en jämnare utveckling av bidraget vid förändringar i verksamheten.

Motionärerna anser att det nuvarande systemet medför stora påfrestningar på studieförbundens ekonomi. Bidragsgivningen bör därför förändras så att studieförbunden får frihet att själva utforma verksamheten och besluta om vilka verksamhetsområden man vill främja. Enligt motionärernas uppfattning skulle studieförbunden få bättre planeringsmöjligheter om varje förbund fick en egen kostnadsram.

Utskottet vill först erinra om att statsbidraget till kulturverksamheten utvärderades i kulturrådets rapport (1986:6) Kultur i studieförbunden. Enligt rapporten finns det klara indikationer på att ekonomin är styrande när det gäller den pedagogiska uppläggningsen av verksamheten eftersom det är avsevärt bättre ur ekonomisk synvinkel att arrangera en verksamhet som studiecirkel än som kulturgrupp. Kulturrådet har i sin anslagsframställning för budgetåret 1989/90 framfört att det är olyckligt att man tvingas välja arbetsform inte efter gruppens behov utan efter statsbidragsvillkor. År 1988 avgav skolöverstyrelsen ett förslag (R 88:31) till nytt statsbidragssystem för studieförbundens cirkelverksamhet. Detta förslag har ingående diskuterats inom Folkbildningsförbundet och studieförbunden. I betänkandet (Ds 1989:36) Kultur i hela landet har frågor om förstärkning av det lokala kulturlivet behandlats, bl.a. omvandling av nuvarande stöd till studiecirkel i estetiska ämnen och till kulturgrupper till ett aktivitetsstöd. Betänkandet har remissbehandlats. Förslag från regeringen i här berörda frågor har ännu inte förelagts riksdagen.

I årets budgetproposition anför utbildningsministern att formerna för det statliga stödet till kulturverksamhet och estetiska cirklar i studieförbunden bör bedömas i samband med den översyn som pågår av regelverket för studieförbundens verksamhet i dess helhet. Regeringen avser att år 1991 förelägga riksdagen ett förslag till strategi för vuxenutbildningen på kort och lång sikt i samband med att den första treåriga budgeten för vuxenutbildningen läggs fram.

Utskottet kan konstatera att frågor som rör de statliga bidragen till studieförbunden för närvarande övervägs inom regeringskansliet på grundval av vad som redovisats i den utvärdering, det förslag och den utredning som angetts i det föregående samt vid remissbehandling och genom en omfattande debatt. Enligt utskottets mening bör riksdagen inte föregripa övervägandena, eftersom riksdagen nästa år får tillfälle att i ett sammanhang ta ställning till frågor om utformningen av det framtida, statliga stödet till studieförbunden. Med hänvisning härtill anser utskottet att utbildningsutskottet bör avstyrka bifall till motionerna Ub254 yrkande 5 och Ub314 yrkande 2.

Stockholm den 20 februari 1990

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Maja Bäckström (s), Berit Oscarsson (s), Jan-Erik Wikström (fp), Jan Hyttring (c), Anders Nilsson (s), Lars Ahlmark (m), Sylvia Pettersson (s), Erkki Tammenoksa (s), Leo Persson (s), Margareta Fogelberg (fp), Stina Gustavsson (c), Alexander Chrisopoulos (vpk), Kaj Nilsson (mp), Ingegerd Sahlström (s), Ulla Berg (s) och Göran Åstrand (m).

Avvikande meningar

1. Jan Hyttring (c), Stina Gustafsson (c) och Kaj Nilsson (mp) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "till medelsberäkning" bort ha följande lydelse:

Studieförbundens kulturverksamhet har stor betydelse för utvecklingen av kulturlivet på regional och lokal nivå. Verksamheten bidrar också till att förbättra möjligheterna för nya grupper att komma i kontakt med olika kulturyttringar. Den ger också arbetstillfällen för kulturarbetare i hela landet.

Utskottet anser därför, i likhet med vad som hemställs i motion Ub336, att bidraget till kulturverksamhet skall utgå med 5 milj.kr. utöver vad regeringen föreslagit.

Utbildningsutskottet bör föreslå riksdagen att beräkna 135 milj.kr. till Bidrag till kulturverksamhet.

2. Alexander Chrisopoulos (vpk) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "till medelsberäkning" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att det statliga bidraget till amatörkulturen inom bl.a. studieförbundens kulturverksamhet i regeringens förslag får stå tillbaka för bidrag till det institutionella kulturlivet. Vidare vill utskottet peka på att bidraget till studieförbundens kulturverksamhet i

dag täcker endast omkring 40% av kostnaderna, medan det från början var tänkt att 75% av kostnaderna skall täckas. Bidraget till kulturverksamhet har således urholkats. Mot denna bakgrund anser utskottet att bidraget nästa budgetår bör förstärkas med 27,5 milj.kr. i enlighet med kulturrådets förslag, dvs. med 22,5 milj.kr. utöver förslaget i propositionen. Utbildningsutskottet bör således föreslå riksdagen att med bifall till motion Ub332 beräkna totalt 152,5 milj.kr. för bidrag till kulturverksamhet.

3. Ingrid Sundberg (m), Jan-Erik Wikström (fp), Lars Ahlmark (m), Margareta Fogelberg (fp) och Göran Åstrand (m) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet kan" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det nuvarande bidragssystemet i vad gäller studieförbundens kulturverksamhet är kostnadsdrivande på ett olyckligt sätt. Det beror på att bidraget fördelas mellan studieförbunden i relation till redovisade kostnader. Stödets utformning bör därför förändras.

Om varje studieförbund i stället tilldelades en kostnadsram inom vilken det självständigt fick utforma sin verksamhet och besluta om vilka områden som borde främjas skulle friheten öka och den ekonomiska pressen avta.

Med hänvisning härtill anser utskottet att utbildningsutskottet bör tillstyrka bifall till motionerna Ub254 yrkande 5 och Ub314 yrkande 2.

Innehållsförteckning

Positionen	1
Motionerna	2
Utskottet	7
1. Vuxenutbildningens struktur m.m.	7
2. Bidrag till kommunal utbildning för vuxna	9
Omfattningen av kommunal utbildning för vuxna och anslagsbeloppet m.m.	9
Kommunal utbildning för vuxna i Kronobergs län	11
Uppdragsutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen	11
Omfördelning mellan kommunramar	12
Kommunal vuxenutbildning i glesbygd	12
Försöksverksamhet	13
Utbildning av elevassistenter	13
Utbildning i livsmedelsteknik	14
3. Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader	14
4. Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.	14
5. Bidrag till studieförbunden m.m.	15
Schablonbidragen	15
Tilläggsbidragen	16
Kursplanebundna universitetscirkclar	16
Cirkclar och cirkelsammanskomsters längd	17
Möjligheterna för nya studieförbund att få statsbidrag	17
Omfördelning av studietimmar inom den s.k. fria resursanvändningen	18
Kulturverksamhet	18
Verksamhet för handikappade	19
Anslagsbeloppet	21
Övrigt	22
6. Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.	22
Antalet bidragsveckor, särskilda bidrag samt medelsberäkningen	22
Direktiv till folkhögskolekommittén m.m.	24
Frågor rörande enskilda folkhögskolor	25
7. Bidrag till viss central kursverksamhet	26
8. Bidrag till kontakttolkutbildning	27
Hemställan	27
Vuxenutbildningens struktur m.m.	27
Bidrag till kommunal utbildning för vuxna	27
Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader	28
Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.	28
Bidrag till studieförbunden m.m.	28
Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.	30
Bidrag till viss central kursverksamhet	31
Bidrag till kontakttolkutbildning	31

1. Utredning av vuxenutbildningens struktur och organisation (m)	32
2. Principbeslut om allas rätt till en utbildningsnivå motsvarande två års gymnasiestudier (c)	32
3. Anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna (m)	33
4. Anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna (fp)	34
5. Uppdragsutbildning inom kommunal utbildning för vuxna (m)	34
6. Omfördelning mellan kommunramar (m)	35
7. Omfördelning mellan kommunramar (fp)	35
8. Försöksverksamhet med friare former för uppsökande verksamhet (fp)	36
9. Det högre schablonbidragets belopp (c)	36
10. Antalet studietimmar med högre schablonbidrag (m)	37
11. Antalet studietimmar med högre schablonbidrag (vpk)	37
12. Tilläggsbidragens belopp (vpk)	38
13. Avskaffande av vissa tilläggsbidrag (m)	38
14. Kursplanebundna universitetscirklar (m, fp)	38
15. Studiecirkels och cirkelsammanskomsters längd (m)	39
16. Studiecirkels och cirkelsammanskomsters längd (c, fp, mp)	39
17. Möjligheterna för nya studieförbund att få statsbidrag (vpk)	40
18. Möjligheterna för nya studieförbund att få statsbidrag (mp)	40
19. Omfördelning av studietimmar inom den s.k. friare resursanvändningen (fp, c)	41
20. Bidrag till kulturverksamhet (m, fp)	41
21. Bidrag till kulturverksamhet (c, mp)	42
22. Bidrag till kulturverksamhet (vpk)	42
23. Bidrag till verksamhet för handikappade (m, fp, c) ..	43
24. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften (m)	43
25. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften (c)	44
26. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften (vpk)	45
27. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden samt användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften (mp)	45

28. Folkhögskolans undervisningsvolym (fp, c, vpk)	46
29. Folkhögskolans undervisningsvolym (mp)	47
30. Särskilt bidrag för nordiska elever (m)	47
31. Ändrade regler för bidragsberäkning (m)	48
32. Bidrag till stiftelsen Vuxenutbildarcentrum (vpk)	48
33. Anslagsbeloppet under Bidrag till driften av folkhögskolor m.m. (fp, c, mp)	48
34. Anslagsbeloppet under Bidrag till driften av folkhögskolor m.m. (vpk)	49
35. Direktiv till folkhögskolekommittén m.m. (mp)	50
36. Bidrag till viss central kursverksamhet (m, fp)	50
Särskilt yttrande	
Kantorsutbildning vid Vadstena folkhögskola (m)	51
Bilaga Kulturutskottets yttrande 1989/90:KrU2y	52